Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 52 (6. 841) ◉ 1989 йил 2 март, пайшанба ◉ Баҳоси 3 тийин

Экономика: янгиланиш орқали юксалиш сари

Н. Н. Слюньковнинг Ўзбекистонда бўлиши

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. Н. Слюньков 27 февралдан 1 мартгача Ўзбекистонда бўлган вақтида ишчилар, колхозчилар, олимлар, мутахассислар билан ўтказган суҳбатлари чоғида қайта қуришнинг бориши, одамларнинг уй-ташвишлари, қандай муаммолар ҳал этилиши кераклиги масалалари диққат марказида турди.

«СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи ҳузурига қилинган дастлабки ташрифдаёқ учрашувларга амалий тус бахш этилди. КПСС Марказий Комитетининг секретари корхона конструкторларининг кейинги ишланмалари билан танишди, шунингдек коллектив ишидаги танг жойлар хусусида ўз мулоҳазаларини ўртоқлашди. Чопиқ тракторининг янги модели истиқболли, деди у, бироқ уни кўплаб ишлаб чиқара бошлаш учун бирлашмани реконструкциялаш, тубдан қайта жиҳозлаш ва пахтакор республикаларда ғоят зарур бўлган янада мукаммал техника ишлаб чиқаришга мослаштириш керак.

«Корхонангиз бундан ўн йил муқаддам қандай бўлганлигини эслайман, — деди Н. Н. Слюньков. — Ўша пайтдан буён кўп нарса яхшилик томон ўзгарди. Аммо бизнинг вазифамиз қолоқликни зўр ғайрат билан бартараф этиш, ўз истеъмолчиларимизнинг ҳам, чет эллардаги истеъмолчиларнинг ҳам энг юқори талабларига мос келадиган машиналарни яратишдан иборатдир. Сизлар халқ истеъмол молларини жуда хилма-хил ва юқори сифатли қилиб тайёрлаб бераётганингиз ҳам яхши».

Республика турмуши билан, унинг меҳнаткашларининг ишлари ҳамда юмушлари билан танишув Самарқанд шаҳри ва областида давом эттирилди. Биринчи учрашув «Электробитмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчи ва мутахассислари билан ўтказилди. Суҳбат ҳам дарҳол амалий тус олди: ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш, одамларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш масалалари ўткир қилиб қўйилади. «Сизларнинг холодильникларингиз Ватанимиздаги энг яхши холодильниклар даражасидадир, — дейди Н. Н. Слюньков, — лекин сизлар бундан ҳам катта вазифани — жаҳонда «етакчилик» қилиш вазифасини олдингизга қўйсангиз бўлмайдими? Бизнинг баъзи раҳбарларимиз масалани: ўзгалардан ёмон ишлаётганимиз йўқ қабилида қўйишга одатланиб қолишган. Камдан-кам киши: биринчи бўламиз, бизга етиб олишларига йўл қўймаймиз, деб айтади».

СУРАТДА: Н. Н. Слюньковнинг В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлган пайти. А. ГОРОКРИК фотоси (ЎзТАГ).

Саноат зонаси посёлкасининг аҳолиси билан, бирлашманинг сменадан бўш ишчилари билан суҳбат рўй-рост бўлди. КПСС Марказий Комитетининг секретари қайта қуришнинг бориши билан боғлиқ саволларга жавоб қайтарди. Суҳбатда ҳали ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар: уй-жой, хизмат соҳаси, озиқ-овқат муаммолари кўтарилди. Самарқанд районидаги Энгельс номли ва «Москва» колхозларининг меҳнаткашлари билан учрашувлар вақтида мазкур хўжаликларнинг рентабеллик даражаси ҳамон пастлигича қолаётгани тўғрисида гапирилди. Ғоят муҳим социал вазифаларни ҳал этишдаги мушкулликлар шундан келиб чиқмоқда. Ижарачилар янгича ишлашда ўзларининг дастлабки қадамлари тўғрисида сўзлаб бердилар. КПСС Марказий Комитетининг секретари кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари фақат ҳосилдорлик ошганлигини, гўшт ва сут етиштириш кўпайганлигини ҳисоблашдан иборат қолоқ практикадан воз кечишмаган. Рентабелликни, булар қанчага тушаётгани тўғрисидаги ҳисоб-китобларни унутиб қўйишмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг секретари Ўзбекистонда бўлган охирги куни В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига борди. Бу коллективнинг ўз муаммолари оз эмас. Учрашув ва суҳбатлар чоғида меҳнатнинг илғор формаларини такомиллаштириш, ишловчилар билан улар оилаларининг турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилаш зарурлигига эътибор жалб қилинди.

«Лимонарий» колхоз-комбинатига борилди, бу ерда цитрус мевалар теплица шароитида бутун йил мобайнида етиштирилади. КПСС Марказий Комитетининг секретари мутахассислар билан суҳбатда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фахрий академиги З. Фахриддинов, унинг издошларининг витамин ва микроэлементларга бой цитрус меваларнинг янги серҳосил навларини яратиш соҳасидаги илмий ҳамда селекция ишларига юксак баҳо берди.

Учрашув ва суҳбатлар вақтида меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий, интернационал ва маънавий жиҳатдан тарбиялашнинг аҳволи, қайта қуриш шароитида партия-хўжалик кадрларининг иши масалалари кенг муҳокама қилинди.

Н. Н. Слюньков Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, Марказий Комитет бўлимларининг мудирлари, республика Олий Совети ва Министрлар Советининг раҳбарлари, область партия комитетларининг биринчи секретарлари, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ҳамда ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг раҳбарлари билан учрашди.

Ҳозир қайта қуришни чуқурлаштириш борасидаги барча ишлар КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига сайловолди мурожаатномасининг чуқур таъсири остида бажарилмоқда. Партиянинг ўткир, сафарбар этувчи сўзи революцион ўзгартишларни амалга оширишда фаол ҳаракатларга даъват этмоқда. Мурожаатнома коммунистларнинг, СССР халқ депутатлигига номзод қилиб кўрсатилган барча кишиларнинг зиммасига катта масъулият юклайди. Ўзбекистон ССР партия-хўжалик активлари йиғилишининг қатнашчилари Совет Иттифоқи Коммунистик партиясидан СССР халқ депутатлигига номзод КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Николай Никитович Слюньков билан учрашув чоғида ана шу гапларни таъкидладилар. Учрашув 1 март куни Тошкентда бўлиб ўтди.

Учрашувни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов очди.

Тошкент область Орджоникидзе район партия комитетининг биринчи секретари Г. С. Миразимова, «Ташсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг токари Ю. И. Степаненко, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари О. Ёқубов, Қорақалпоғистон АССР Қораўзак районидаги «Маданият» совхозининг бригадири З. Пирназаров, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли Наманган шойи ишлаб чиқариш бирлашмасининг йигирувчиси Н. И. Агапова, Навоий электрохимия заводининг директори Г. Н. Ян, Хоразм область Қўшкўпир районидаги Ҳ. Олимжон номли ўрта мактаб ўқитувчиси М. Раҳмонова, Бухоро область Қоракўл районидаги Ф. Хўжаев номли колхоз ижарачиси Ю. Маҳсумов, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг республика ишлаб чиқарувчи кучларини жойлаштириш кенгаши раиси И. Искандаров, Сирдарё область Дўстлик районидаги «Октябрь 50 йиллиги» совхозининг директори Н. Қаюмов республикада қайта қуриш жараёнлари ривожланиб бораётганлиги, турғунлик даври салбий оқибатлари бартараф этилаётганлиги тўғрисида гапирдилар. Нотиқлар совет халқларининг кўпгина синовлардан ўтган дўстлик ва қардошлигини мустаҳкамлашга, СССРдаги барча миллатлар ва элатларнинг муносабатларини уйғунлаштириш учун зарур бўлган барча ишларни қилишга даъват этдилар.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. Н. Слюньков нутқ сўзлади.

(Н. Н. Слюньков нутқи газетанинг навбатдаги сонида эълон қилинади).

1 март куни Н. Н. Слюньков Тошкентдан Москвага жўнаб кетди. Аэропортда уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари кузатиб қолдилар.

И. НОВИКОВ,
С. ФЕНЮТИН,
ЎзТАГ махсус мухбирлари.

---

26 март—СССР халқ депутатлари сайлови куни

Масъулиятли дамлар

Сайлов мавсумида долзарб палла бошланди. Номзодлар билан сайловолди йиғилишлари бизнинг 598-Тошкент — Киров территориал сайлов округида ҳам муваффақиятли якунланди. Комиссиямиз аъзоларининг барча йиғилишлари қатъий план асосида ўтказилди. Бунда айниқса йиғилишга мутасадди бўлган кишиларнинг хизмати катта бўлди. Улар елиб-югуришиб ишлашди. Ён дафтарларидан ўрин олган тадбирларни ўз вақтида ўтказишга эришишди.

Жойларда сайлов участкалари тузилди. Уларга билимдон ва ишчан кишилар масъул этиб тайинланди. Участка комиссияси аъзолари корхона, ташкилот, муассаса ва турар жойларда кенг тушунтириш ишларини олиб боришяпти. Шунингдек, депутатликка номзодларни рўйхатга олиш ҳам яхши якунланди. Меҳнаткашлар ўзларининг энг яхши ва ишончли кишилари номзодини депутатликка кўрсатишди. Очиғини айтганда, бу ишда кенг демократияга амал қилинди. Чинакам халқ хизматига садоқатли кишиларгагина овоз берилди.

Рўйхатга олинганлар орасида 2-троллейбус депосининг ҳайдовчиси Ҳайрулла Хусанович Рўзиев ҳам бор. Сайловолди йиғилишида 16 та номзоднинг программасини тинглашга тўғри келди. Номзодлар орасида Х. Рўзиевнинг таклиф ва мулоҳазалари, ўртага ташлаган муаммолари сайловчиларга маъқул бўлди. Шунинг учун ҳам унинг номзодини 234 киши қўллаб-қувватлади.

Хўш, номзоднинг ўзи ким? Нима сабабдан уни кўпчилик қўллаб-қувватламоқда? Ҳайрулла Хусанович оддий касб эгаси. У 30 йилдан бери троллейбус рулини бошқариб келади. Узоқ йиллик ҳалол хизмати туфайли элда эътибор топди. Мана у бугун ўз меҳнатининг самарасини кўрмоқда.

Рўйхатга олинган бошқа номзод ҳақида ҳам шундай илиқ сўзларни айтиш мумкин.

Комиссиямиз олдида навбатдаги ишлар турибди. Эндиги вазифа номзодларнинг сайловчилар билан учрашувларини ташкил этишдан иборат. Сайлов тўғрисидаги янги Қонунга биноан бу тадбирни ўтказиш юзасидан ҳам қатор янгиликлар жорий қилинган.

Хуллас сайлов кампаниясида энг масъулиятли дамлар бошланмоқда. Уни муваффақиятли ўтказиш эса кўп жиҳатдан округ сайлов комиссиясининг раиси, раис ўринбосари, секретари ва қолаверса унинг аъзоларининг ишбилармон ва тадбиркорлигига боғлиқ.

Т. МИРУСМОНОВА,
598-Тошкент—Киров территориал сайлов округи комиссиясининг секретари.

Самарали тадбирлар

✦ «Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективининг маҳсулот сифатини яхшилаш борасида кўраётган тадбирлари яхши самара бермоқда. Бунда реконструкция ишлари ҳам алоҳида ўрин тутади.

Бирлашмада бир кунда 78 минг сўмлик тўқимачилик-галантерея маҳсулотлари, 92 минг сўмлик халқ истеъмоли моллари, шартнома бўйича 95 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга эришилмоқда.

Бирлашманинг тўқимачилик участкаларида ишни шу кун талаблари асосида ташкил этишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Намуна бўлишяпти

✦ Раҳмон Саидқосимов меҳнат қилаётган участкада турли хил металл конструкциялар учун қолиплар тайёрланади. Бу кўп меҳнат талаб қиладиган жараёндир. Айни пайтда ишчидан юксак маҳорат талаб этади.

Р. Саидқосимов корхонада биринчи бўлиб сифат ва тежамкорлик ташаббуси билан чиқди. Аъзам Рашидов, силлиқловчи Николай Патохонов, йўнувчи Валерий Риков сингари ўнлаб комсомол-ёшлар унинг ташаббусини биринчилардан бўлиб қўллаб-қувватлашди.

«Агропромстрой»га қарашли экспериментал-механика заводида ҳар қандай янгиликни қўллаб-қувватлаш ва жорий этиш анъана бўлиб қолган. Шу боисдан ҳам коллективнинг зафарлари бойиб бормоқда. Бунга бир мисол. Коллектив ўн иккинчи беш йилликнинг учинчи йилида планга қўшимча 48 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга муваффақ бўлди. Ҳозир ҳам зарбдор суръат давом этаяпти. Меҳнат беллашувида эса коммунистлар намуна кўрсатишаяпти.

Д. ОБЛАЕВ.

Тошкентда «Интермикро» кўргазмаси

28 февраль куни Тошкентда Совет—Австрия муштарак «Интермикро» корхонасининг кўргазмаси очилди.

Муштарак корхонанинг Австрия томони — «Просистем компьютер техник» фирмаси бу ерда микропроцессор қурилмаларини, оператив полиграфия воситаларини, лойиҳа ва конструкторлик ишларини автоматлаштириш системасини, ҳисоб техникасининг бошқа намуналарини намойиш қилмоқда.

— Биз Ўзбекистонда бизнес ишларини олиб бориш учун катта имкониятларни кўриб турибмиз, — деди кўргазманинг очилишида фирма президенти Ханс Хофер. — Бизнинг мақсадимиз фирманинг маҳсулотини намойиш этиш ва уни етказиб бериш тўғрисида савдо битимлари тузишдан иборатдир. Биз савдо-сотиқни валюта асосида ҳам, компенсация асосида ҳам юритишга тайёрмиз. Бартер (ўзаро ҳисоб-китоб) асосидаги битимлар учун товарларнинг тахминий рўйхатини тайёрлаб қўйдик, аммо истиқбол яна ҳам кенгроқдир: техникамиз эвазига юқори сифатли ва харидоргир ҳар қандай товарни сотиб олишга тайёрмиз.

Совет—Австрия муштарак «Интермикро» корхонасининг Ўрта Осиё филиали — Тошкентдаги кўргазманинг ташкилотчисидир. Корхона мутахассислари микропроцессорларни оталиқ йўли билан монтаж қилиб созлайдилар, программавий таъминлашни ишлаб чиқадилар ва тайёр программаларни етказиб берадилар, ҳисоб техникасини гарантияли ремонт қилиб, унга гарантияли ремонтдан кейин хизмат қиладилар, бўлажак ишлатувчиларни ўқитиш билан ҳам шуғулланадилар.

Ўзбекистонлик шериклар билан дастлабки савдо битимлари тузилди. Савдо министрлигининг корхоналари, «Средазгазпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳисоб техникасининг харидори бўлишди.

Кўргазманинг очилишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари П. М. Абдураҳмонов қатнашди.

(ЎзТАГ).

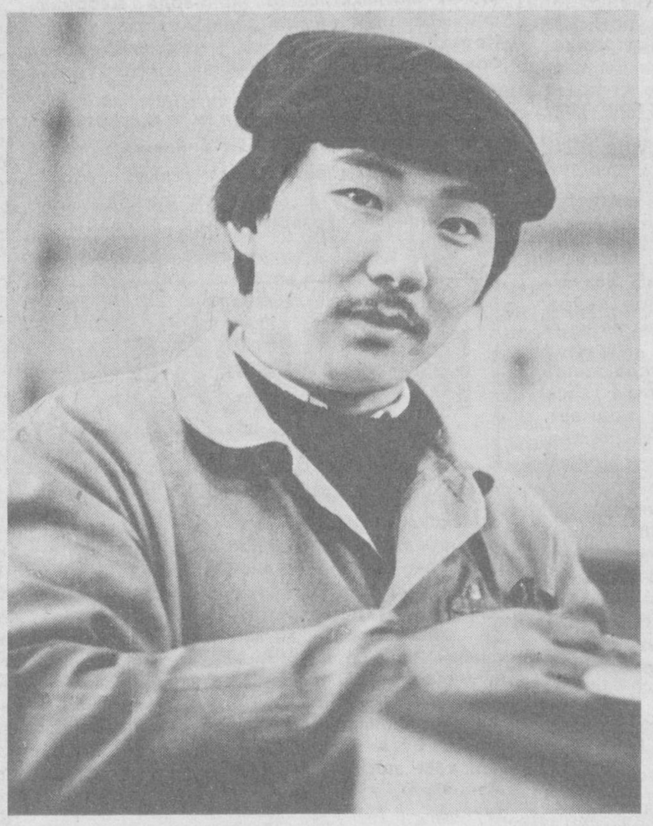

«Ташхимсельмаш» заводининг токари Игорь Борисович Пак кунлик иш нормаларини ҳамиша ортиғи билан адо этиб, ҳамкасблари ҳурматига сазовор бўлмоқда.

Л. Панкратьева фотоси.

Н. К. КРУПСКАЯГА БАҒИШЛАНАДИ

1 март куни Низомий номли Тошкент педагогика институтида бўлган илмий-амалий конференция таниқли давлат ва партия арбоби, атоқли совет педагоги, В. И. Лениннинг дўсти ва сафдоши Н. К. Крупская туғилган куннинг 120 йиллигига бағишланди. Кафедра мудири, СССР Педагогика фанлари академиясининг академиги С. Р. Ражабов Крупскаянинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида доклад қилди.

Н. К. Крупская мероси, айниқса бугун мактаб ислоҳоти шароитида, таълим-тарбияга ижодий ёндашувлар ривожлантирилаётган, таълим ва тарбия соҳасида бутун бир система шаклланаётган вақтда айниқса қимматли эканлиги таъкидланди. Шу муносабат билан Н. К. Крупскаянинг марксча-ленинча таълимотга асосланган ва ёш авлодни ғоявий-сиёсий жиҳатдан, меҳнатга муҳаббат руҳида ва ахлоқий жиҳатдан тарбиялашга комплекс ёндашув зарурлигини тасдиқлайдиган, айниқса шу жараёнда педагог ролига алоҳида аҳамият берилган асарлари ҳозир ҳам мислсиз даражада долзарб эканлиги таъкидланди. У ўз мақолаларида болалар билан ишлашнинг педагогик негизлари, шакл ва усулларини аниқлаб берди, бунда мактаб ўқувчиларини интернационал, атеистик, эстетик руҳда тарбиялашнинг кўп жиҳатларига эътиборни қаратди.

Конференция қатнашчилари Н. К. Крупскаянинг педагогик меросини ўрганиш, мактабнинг бугунги амалий ишларида ундан ижодий фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ана шу ва бошқа масалалар юзасидан илмий ахборотларни ҳам тингладилар.

(ЎзТАГ).

«ФОБОС»НИНГ ЯНГИ ТАСВИРИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 28 февраль. (ТАСС). «Фобос» планеталараро автомат станциясининг Марс атрофидаги парвози давом этмоқда. Планетанинг табиий ва сунъий йўлдошлари ҳаракати ўлчамларини бундан буён ҳам аниқлаш, уларнинг яқинлашувини таъминлайдиган навигация ҳисоб-китоблари учун қўшимча маълумотлар олиш мақсадида 28 февраль куни станцияга ўрнатилган телевидение аппаратлари ёрдамида «Фобос»ни кузатишнинг иккинчи сеанси ўтказилди. Бунда осмон жисми билан космик аппарат оралиғидаги масофа 320—440 километр бўлди. «Фобос»нинг 15 та тиниқ тасвири олинди, булардан «Фобос»нинг шакли ва рельефи тафсилотларини аниқлашда ҳам фойдаланилади.

Бир кун илгари, яъни 27 февраль куни суратга олиш объектларини яна ҳам аниқроқ «нишон»га олиш учун зарур бўлган планеталараро станция телевизион аппаратлари обдон созланди. Бу ўринда намуна манба сифатида Юпитердан фойдаланилди. Марсни суратга олиш йўли билан видеокомплекснинг ишлаши текширувдан ўтказилди.

Учишнинг илмий программасига мувофиқ биринчи март куни кузатиш орбитасидан Марс юзасининг иссиқлик физикаси хоссаларини тадқиқ қилиш учун навбатдаги сеанс ўтказилди.

✦ «Фобос» автомат станциясининг тадқиқоти ҳақидаги мақолани газетанинг 3-саҳифасида ўқийсиз.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Меҳнаткашларнинг дам олишлари ҳамда иш вақтидан оқилона фойдаланиш учун қулай шароит яратиш мақсадида СССР Министрлар Совети 1989 йилда дам олиш кунларини 6 май шанбадан 8 май душанбага ва 4 ноябрь шанбадан 6 ноябрь душанбага кўчиришга қарор қилди.

Бу ҳақда конференцияда гапирилган эди

«Ютуқлар калити ўз қўлимизда»

ЯНГИЧА ИҚТИСОДИЙ ШАРОИТДА ИШЛАЁТГАН ТОШКЕНТ МАРМАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ИШЧИЛАРИ ШУНДАЙ ДЕЙИШМОҚДА

Янгича иқтисодий шароитнинг иккинчи моделига ўтиб ишлаш бирлашма коллективи учун ҳеч қандай муаммони келтириб чиқаргани йўқ. Лекин шунга қарамай, бирлашма иккинчи моделига ўтиб ишлаш учун шошмаётир. Сабаби — оддий, хўжалик ҳисоби учун зарур ҳисобланган моддий рағбатлантириш ва иш ҳақи фондлари ошиб кетибди.

Корхона мана бир неча йилдирки, мармар ишлаб чиқариш бўйича план-топшириқларини ортиғи билан бажариб келади. Барча йирик корхоналар қаторида хўжалик юритишнинг янги формасини қўллай бошлаганларида дастлабки натижалар ёмон бўлмади. Меҳнат интизоми янада яхшиланиб, хом ашёни тежаш, планларни бажаришга нисбатан муносабат ҳам кескин ўзгарди. Иқтисодий методнинг янгича ёндошуви билан фақат бирлашма раҳбар-коммунистларигина эмас, балки ишчиларни ҳам ўргатиб борилди. Аввало янгича шароитда ишлашнинг моҳияти амалда чуқур анализ қилинди.

— Янгича шароитнинг ички хўжалик ҳисобига ўтиш усули яхши қўл келди, — дейди бирлашма бош директори С. Абдукаримов. — Бир-бири билан технологик жиҳатдан боғлиқ бригадаларимизда ўзаро шартномалар тузиб чиқилди. Мазкур шартномага мувофиқ, маҳсулот етказиб бермаган ёки брак маҳсулот чиқишига йўл қўйган бригада зарар кўрган бригадага жарима тўлашга мажбур. Мавжуд 19 та бригаданинг ойлик кўрсаткичлари ошиб борди. 1988 йилнинг бошида моддий рағбатлантириш фонди 117 минг сўмни ташкил қилган бўлса, бу рақам йил давомида ўсиб 291 минг сўмга етди. Ундан 163 минг сўмни маданий-маиший объектлар қурилиши учун сарфладик. Иқтисодий ўқувни ишчиларимизга уқтириш жараёнида 100 минг сўм атрофида фойда оламиз, деб ваъда берган эдик. Кутилгандан ҳам зиёда бўлди. Яъни соф фойда миқдорини 291 минг сўмгача етказдик. Сентябрь ойидан бошлаб эса янги таърифга ўтилди. Натижада иш ҳақи фонди 609 минг сўмни ташкил этди. Меҳнат унумдорлигини ўстириш плани 113,2 процент ўсди.

— Бундай ютуқларга эришишнинг асосий омили нимада?

— Чиқиндилардан унумли фойдаланяпмиз. Ҳозир бизда чиқиндининг номи қолган. Электр энергияси, хом ашёни тежашга алоҳида ўрин берилган. Юқорида ички хўжалик ҳисоби ҳақида гапирилди. Биргина шунинг ўзидан 140 минг сўм фойда олишга эришдик.

Корхонамиз қошида ташкил этилган махсус иқтисод мактабида бош директордан тортиб, касаба союз комитетининг раиси ҳам, бўлим ва цех бошлиқлари ҳам, комсомол етакчиси, оддий ишчилар ҳам ўқишмоқда.

— Корхонангизда деярли барча соҳадаги кўрсаткичлар кескин ошибди. Қўлга киритилган бу ютуқларда ишчилар, коммунистларнинг роли катта, албатта. Улар тўғрисида, инсон омилини ошириш тўғрисида қандай ишлар қилиняпти. Ахир «Қарс икки қўлдан чиқади-ку!».

— Тўғри, қаерда ишчи учун қулай шароит бўлса, у юксак унум билан ишлайди. Масалан, шу йил бирлашмамизда 4 қаватли, 300 кишига мўлжалланган маиший хизмат комплекси ишга туширилди. Умумий овқатланиш блокларини кенгайтирмоқчимиз. Яна ҳар бир цехда руҳий хордиқ чиқариш хоналари ишлаб турибди. Ишчиларимиз мунтазам равишда касаба союз ташкилоти томонидан санаторий, профилакторий ва туристик базаларга йўлланмалар билан таъминланиб борилади. Ёз пайтида эса геологлардан ижарага олган Бурчмулла дам олиш зонасида ишчиларимиз хордиқ чиқарадилар. Мана эртага 37 ишчимиз йўлланма билан Фрунзега саёҳат учун жўнаб кетади. Шунингдек, қайси ишчи меҳнат отпускасига чиқса унга ёрдам тариқасида 100-200 сўм миқдорида мукофот пули берилади. Бу ўз навбатида меҳнат интизомини яхшилашга, баракали меҳнат қилишга даъват этади. Яна бир қулайлик шу бўлдики, оталиғимиздаги колхоз билан шартнома тузгач, улар корхонамиз ишчиларини қишин-ёзин сабзавот ва мевалар билан таъминлайдиган бўлдилар. Жумладан, Калинин районидаги «XX партия съезди» колхози қишлоқ хўжалик маҳсулотларини узлуксиз келтириб турибди. Биз ҳам шартномага мувофиқ ғишт, плита каби зарур материалларда уларга ёрдам беряпмиз. XXVI Тошкент шаҳар партия конференциясида аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари, айниқса, мева ва сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашни яхши йўлга қўйиш хусусида жиддий гаплар бўлган эди. Бизнинг алоқамиз ана шу программани бажаришга қаратилган.

— Катта фойда олишга муяссар бўлаётган коллективингизда ишчиларнинг ўртача маоши 257 сўмни ташкил қилар экан, бу айтарли даражада юқори кўрсаткич эмас-ку! Эҳтимол сизга белгилаб берилаётган соф норматив планининг таъсиридандир?

— Йўқ, албатта. Буни олдинги рақамлар билан ҳам қиёслаб кўриш мумкин. 1987 йилда ишчиларимизнинг ўртача маоши 207 сўмни, 1988 йил бошларида 221 сўмни ташкил қилди. Кўринадики, ўсиш жиҳатидан ўзгариш катта. Соф норматив плани хўжалик ҳисоби шароитида ҳеч қандай роль ўйнамайди. Очиғи, иккинчи моделга ўтишни биз учун деярли аҳамияти йўқ. Негаки, бу моделга асосан иш ҳақи фондидан қийналиб рағбатлантириш фондига эга бўлолмаётган корхоналар ўтади. Бизда ҳозир ҳар иккаласи ҳам мавжуд. Демак, навбатдаги моделга ўтиб ишласак, олаётган фойдамиз миқдори янада ошади.

Маълум бўладики, ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш ва бошқариш методи мармарчиларнинг қўлига ютуқлар калитини тутқазибгина қолмай, янги зафарларни қозонишга ҳам замин тайёрлайди. Энди гап иккинчи моделнинг афзаллигини амалда яна бир бор намойиш этишда қолди.

Ф. АСҚАРОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари диққатига

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг навбатдан ташқари ўнинчи сессияси шу йил 6 март куни эрталаб соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

Навбатдан ташқари ўнинчи сессияга келган Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлари 5 март куни соат 10 дан 19 га қадар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми биносида рўйхатга олинадилар.

Коммунистлар ҳақида ҳикоялар

Ҳар кимнинг ўз ўрни бор

Қирқ беш ёшларни қоралаб қолган бу кишининг меҳнат фаолиятининг деярли ҳаммаси раҳбарлик лавозимларида ўтганига кўпчилик ишонгиси келмайди. Дарвоқе, раҳбар коммунист ҳақида сўз юритяпмиз. Ҳозирги қайта қуриш давримизда унинг роли нималарда кўринаётир? Қолаверса коллективда тутган ўрни қандай?

Собир Саидкаримович ҳар сафар ўзи раҳбарлик қилаётган Тошкент кўн-галантерея ва спорт буюмлари ишлаб чиқариш бирлашмасига қадам қўяр экан, бу саволни кўпинча ўзига беради.

... 1962 йили шаҳримизда 5-ҳунар-техника билим юртини тугатиб, иш бошлаганлар орасида эндигина 19 баҳорни қарши олган Собир Саидкаримов ҳам бор эди. У дастлабки меҳнат фаолиятини кўнчилик ишида муҳим саналган бичиқчиликдан бошлади. Маҳсулотнинг пишиқ ва сифатли бўлиши кўп жиҳатдан бичиқчига боғлиқлигини Собир сал ўтмай тушуниб олди. Бор қўрини севган касбга бағишлаб, тиришқоқлик билан ишлаш тез кунда натижасини бера бошлади. Ўз касбига масъулият ва жавобгарлик ҳисси билан ёндошиш вақт ўтиши билан С. Саидкаримов характерининг асосий фазилатига айланиб қолди. Сўнгра унга смена мастерлигини ишониб топширдилар. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Тошкент халқ хўжалиги институтини ҳам тугатди. Ўша йиллари уни КПСС аъзолигига қабул қилдилар. Кўп ўтмай цех бошлиғи, партком секретари, бош инженер, бош энергетик ва ниҳоят Бош директор бўлди.

Бир қарашда оддий ишчиликдан то раҳбарлик вазифасига осонгина чиқиб олгандек. Аслида-чи? Шу маънода Собир Саидкаримовичга қуйидаги савол билан мурожаат қилдик.

— Меҳнат фаолиятингизнинг бир қисми биз ҳозир айтаётган турғунлик йилларига тўғри келибди. Бу даврнинг иш фаолиятингизга таъсири бўлганми?

— Ишим давомида, умуман коллективимиз ҳаётида бу давр қандайдир таъсири билан из қолдирган эди, десам хато бўлади. Лекин ҳозир қўлга киритаётган ўзгаришларимизда жадалликни яққол кўряпмиз. Масалан, 70-йилларда корхонамиз давлатга 6—7 миллион сўмлик маҳсулот берган бўлса, эндиликда бу рақам 40 миллион сўмга етди. Бу кичик кўрсаткич эмас. Цехларимиз техник ускуналар билан тўла жиҳозлантирилган бўлишига қарамай, ҳозирги замон талабига жавоб беради, деб бўлмайди. Шунингдек, яна автоматлаштириш линиялари, таъминот масалалари ўта паст даражада. Бу муаммоларни имкони борича тез орада ҳал этиш ҳозирда биринчи галдаги вазифамиз бўлиб турибди.

— 1972—76 йилларда корхонангизда партком секретари вазифасини бажарган экансиз. Ўша йиллардаги коммунистларга раҳбарлик қилиш муаммолари ҳақида тўхталсангиз.

— Илгари партком секретари бевосита хўжалик ишларининг ичида қолиб кетган эди. Ишлаб чиқаришнинг икир-чикирларигача аралашаверарди. Айниқса, район партия комитети корхона ичидаги муаммоларни билмай туриб, иш тутиши зарарли оқибатларга олиб келарди. Партияга қабул масалаларида планга қараб иш тутилар эди. Юқори лавозимни эгаллашни истаган ҳар бир «карьерачи» ўзини тезроқ партия сафига урар эди. Партия сафларидаги камчиликлар ҳам асосан КПСС Уставига ва КПСС Программасига риоя қилинмаганликдан келиб чиқади, деб биламан.. Корхонанинг раҳбари эса менинг фикримча, албатта коммунист бўлиши шарт. Негаки, ўз вазифасига нисбатан жавобгарликни оширишга мажбур бўлади. Жавобгарлик ва масъулиятни ҳис қилмаган киши раҳбар ҳам, коммунист ҳам деган номга нолойиқ, Қисқаси, партия ташкилоти корхона маъмурияти билан ажралмаган ҳолда, бир ҳалқанинг ичида иш олиб бориши лозим. Ана шундагина ҳамжиҳатлик, бирлик ўз самарасини бериши табиий.

— Корхонада раҳбарсиз, шаҳар Советининг депутати сифатида сиёсий фаолиятингиз яна бир карра ортган. Бу қийинчилик кўламини янада кенгайтирмайдими?

— Қийинчиликлар бор, албатта Уни енгишга интилган одам ўзи ҳам кўп нарсани ўрганиб борар экан. Сайловчиларимдан тушган наказларнинг 90 фоизини бажаришга эришдим. Шуни айтиш лозимки, наказларни бажариш жараёнида Октябрь район «Автодормехбаза»си директори А. Паниев, район архитектори Содиқов ва район ижроия комитети раисининг ободонлаштириш ишлари бўйича ўринбосари Боқиевларга бир эмас, қайта-қайта маротаба мурожаат қилишга мажбур бўлдим. Муҳими кишида ўз ишига хоҳиш бўлиши керак, унда вақт ҳам топади, ҳаммасига улгурса бўлади.

Яқинда республика енгил саноати министрлиги ходимлари билан Румыния сафаридан қайтдик. Мазкур давлатнинг кўплаб шаҳарлари, ишлаб чиқариш корхоналарида бўлиб, уларнинг иш технологиялари, тахлаш ва пардозлаш каби ишлари билан яқиндан танишдик, ўргандик. Ишлаб чиқараётган маҳсулотимизнинг ўзимиздан ташқари жаҳон бозорида ҳам харидорбоп бўлишини истаймиз. Бунинг учун энг аввало бизга сўнгги моделдаги юқори унумли техникалар зарур. Техникани бошқарувчи одамларнинг малакасини ошириш учун тинимсиз иш олиб боряпмиз. Цехларда ташкил этилган иқтисодий-сиёсий ўқув группалари ишчиларнинг эмас, мутахассислар ҳам жалб этилган. Иш шароити етарлича яратиб қўйилгач, ойлик маоши юқори бўлган корхонада ишчининг дастгоҳидан узоқлашишига асос қолмайди. Ўз навбатида биз ҳам ишчидан ўз ишига масъулиятини оширишини талаб қила оламиз. Иш жойини йўқотишни истамаган ишчи талабимиз даражасида маҳсулот етказиб беришга интилади. Яхши яшаш учун яхши ишлаш керак. Ҳар бир киши, у ишчими, инженерми ёки министр бўлсин, ўз жойида бор вужудини ишга бағишлаб, астойдил тер тўкса, ҳаётимизнинг қайта қуриш ишини бир қанча олдинга силжитган бўларди.

— Собир Саидкаримович, ишингиздан мамнунмисиз? Ҳаётингизни қайтадан бошлаш имкони бўлса, яна шундай бўлишини истармидингиз?

— Ҳар бир кишининг ўз ўрни бор. Мен шу ўрнимда одамларга кераклигимни сезаман. Раҳбар учун коллективнинг тўла ҳурматига сазовор бўлишдан буюкроқ бахт бормикан?!

Дарҳақиқат, Собир Саидкаримов том маънода бахтли инсон, фидойи раҳбар, принципиал коммунист. Партия ва ҳукуматимиз С. Саидкаримов хизматларини юксак баҳоламоқда. 1970 йилда «СССР Енгил саноати аълочиси» шарафли унвонини олди. Шу йили Бутуниттифоқ Халқ Хўжалиги Ютуқлари кўргазмасининг кумуш медали совриндори бўлди. Шунингдек, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган. Республика Енгил саноатини ривожлантириш ишига қўшиб келаётган хизматлари учун Собир Саидкаримов 1988 йилда «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат ходими» фахрий унвонини олишга муяссар бўлди. Биз жонкуяр коммунистга қайта қуриш ишларида омад тилаб қоламиз. Дарҳақиқат, унинг республика Енгил саноатида, коллективи ўртасида ўз ўрни бор.

Ф. ҲУСАНОВА,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

Қишлоқ аҳлига ёрдам

«Средазсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси қишлоқ аҳлига мададкор бўлиб, Озиқ-овқат Программасини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшяпти. Ҳозир бу корхонада боғлар ва узумзор плантациялар орасини қайта ишлаб, унга озуқа берувчи янги культиваторлар, қовун, тарвуз, бодринг, ошқовоқ сингари полиз экинларининг уруғини ажратувчи машиналар тайёрланиб агрохўжаликларга жўнатилмоқда. Бирлашманинг янги техникалари қишлоқ хўжалиги учун катта совға бўлади. Бугунги кунда мазкур техникаларнинг ўнлаб турлари тайёр маҳсулот майдонига саранжомлаб, тахлаб қўйилган.

Сиз суратда кўриб турган (чапдаги сурат) Х. Жиянбеков, йиғув цехининг пешқадам ишчиларидан. У бирлашмада 15 йилдан буён меҳнат қилиб келади; (ўнгда) тайёр маҳсулот майдонида; (пастда) полиз экинларининг уруғини ажратувчи машина 1 соатда 5 тоннагача маҳсулотни саралайди.

М. Нуриддинов фотолари.

Мактуб йўлга чорлади

«Полёт»га қанот керак

ЎЗБЕКИСТОН ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ БОШҚАРМАСИ ВА УНИНГ МАРКАЗИЙ ҲАВО ЙЎЛЛАРИ АГЕНТЛИГИ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Редакция почтасига келган хатлардан бири диққатимизни ўзига тортди. Унда шундай дейилганди:

«Ҳурматли редакция! Мен анча кексайиб қолганман. Қаричилик, оёғим оғрийди. Шу сабабли кўчада кўп юролмайман. Ўтган йили ёзда Ворошиловградга боришга тўғри келди. Билет машмашасини ўйлаб, бошим қотиб турган эди, қўшнимиз «Полёт» кооперативига 066 телефони бўйича буюртма бериб билет олиш мумкинлигини айтиб қолди. Буни, қарангки, ишим осонгина кўчди. Кооперативнинг хизматидан хурсанд бўлдим. Бор-йўғи устига уч сўм олишди.

Яқинда «Полёт»га яна ишим тушиб қолди. Маълум бўлишича, «Полёт»ни ёпиб қўйибдилар. Уни ёпиб қўйиш кимга керак бўлиб қолдийкин?..

Г. ЛОБАЧЕВА,
меҳнат ветерани, Юнусобод массиви».

Оқшомхоннинг эътирози бизни ўйлантириб қўйди. Агар ҳақиқатан ҳам шундай бўлса, бунинг нимаси ёмон?

Мактуб бизни ушбу масалани ўрганишга чорлади. Маълум бўлишича, ўтган йилнинг 28 апрелида Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармасининг Марказий ҳаво йўллари агентлиги «Полёт» кооперативи билан шартнома тузиб, унга «оқ йўл» тилаган эди. «Полёт» кооперативининг асосий мақсади — Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, Шуҳрат ордени кавалерлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва меҳнат инвалидлари, Қаҳрамон оналар, йирик корхона ва ташкилотларнинг ишчи ва хизматчиларига (шартнома асосида), аҳолига уйга авиабилет етказиб бериш бўйича пулли хизмат кўрсатиш эди.

«Полёт» кооперативининг ёпилишидан биргина Г. Лобачева ҳафамикан, деб ўйласак, аксинча йирик-йирик корхоналарнинг ишчи-хизматчилари ҳам норози эканлар.

— Кўпчиликнинг аэропорт кассасига бориб, кун бўйи навбатга туриб, билет олишга вақти ҳам, тоқати ҳам бўлмайди. Аксинча, бу корхоналарнинг ишчи ва хизматчилари учун жуда қулай эди. Биз ўзаро шартнома тузиб, керакли миқдорда билет олишимиз мумкин эди,— дейди норози оҳангда «Ташсельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Эътибор» хизмати катта инженери В. Васильенко. — Афсуски, «Полёт»нинг умри қисқа экан. Менимча, унга қанот керак...

Марказий ҳаво йўллари агентлиги ва «Полёт» кооперативи қўшма йиғилиши протоколидан кўчирма:

«Ёзги вақтда авиабилетга бўлган эҳтиёжнинг кескин ошиши туфайли шартнома вақтинча бекор қилинсин».

Вақтинча, бу қачонгача? Орадан саккиз ой ўтяпти. Вақтинчалик эса резинкадек чўзиляпти... Ахир бу аксинча бўлиши яхши эмасмиди? Негаки, бу биринчидан, В. Васильенко айтганидек, одамларнинг вақтини тежайди. Иккинчидан соатлаб навбатда туриб, асаб бузилишлардан асрайди. Бу ғирт инсон омилини ошириш-ку! Нега энди шундай бир тиғиз пайтда Марказий ҳаво йўллари агентлиги, Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси раҳбарлари «Полёт» кооперативини ёпиб қўйишни афзал кўрдилар? Нега?!

Қўлимизда бир эмас, бир нечта хат бор. Жумладан, «Миконд» заводининг бир гуруҳ ишчилари ҳам редакцияга «Полёт» кооперативининг очилишини илтижо қилиб ёзишган. Завод Бош директорининг маданий-маиший ишлар бўйича ёрдамчиси Собит Ғиёсович Обидов ҳам куйиниб гапирди:

— Не-не оворагарчиликлардан сўнг «Полёт» кооперативи билан шартнома тузган эдик. Буюртма бўйича ишчиларимиз билет олишиб ҳурсанд бўлишаётган эди. Бирдан «Полёт»нинг қаноти синди.

Тезлик асримизда бундай қулайликдан маҳрум бўлган ҳар қандай кишининг ҳам ранжиши турган гап. Бундан Фрунзе район кооператорлар союзи ҳам «дарғазаб» бўлди, албатта. Улар Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси бошлиғи Ғ. М. Рафиқов ва унинг Марказий ҳаво йўллари агентлиги бошлиғи А. М. Иноғомов номига «Полёт» кооперативини очиб беришни сўраб хат ёздилар. Хатда кооператив фаолиятининг тўхтатилиши туфайли ўзаро тузилган шартноманинг 7 банди қўпол равишда бузилганлиги таъкидланади. Орадан саккиз ой ўтяпти. Аммо ҳеч қандай жавоб бўлмади.

Биз эса юқоридаги бошқарма ва агентликнинг раҳбарларига Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг «СССРда Кооперация тўғрисида»ги қуйидаги сўзларини эслатиб қўймоқчимиз: «Давлат жамиятни иқтисодий ва социал ривожлантириш, материал ва меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш, демократиялаш жараёнини чуқурлаштириш учун кооперациянинг муҳим аҳамиятга эга эканлигига асосланиб, кооператив ҳаракатни бутун чоралар билан қўллаб-қувватлайди, уни кенгайтиришга кўмаклашади, кооперативлар ва уларнинг аъзолари ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига риоя этилишини гарантиялайди».

Изоҳнинг ҳожати йўқ. Шундай экан, бошқарма ва агентлик раҳбарлари нега бундан кўз юммоқдалар? «Полёт»нинг ёпилиши эса сир. Сир эса сирлигича қоляпти. Ҳозир ошкоралик, балки юқорида номлари зикр этилган бошқарма ва агентликнинг раҳбарлари бу сирни элга ошкора этсалар ажаб эмас. Кўпчиликнинг талаби шундай: «Полёт»га қанот керак!

Т. ТОШЕВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

Жаҳон шаҳарларида

БУДАПЕШТ. Бу ерда Венгрия Коммунистик Ёшлар Союзи Марказий Комитетининг пленуми иш бошлади. МТИ агентлигининг хабар қилишича, пленум қатнашчилари Венгрия Коммунистик ёшлар союзининг 21—23 апрель кунлари Будапештда бўладиган съездига қандай тайёргарлик кўрилаётганини муҳокама қиладилар.

Пленумда Венгрияда таълим соҳасини ривожлантириш концепцияси, шунингдек ташкилий масалалар муҳокама қилинади.

ЛУАНДА. ЖАР ирқчилари Африка жанубида ўтказаётган беқарорлаштириш сиёсати бирлашган миллатлар ташкилоти болалар фонди (ЮНИСЕФ) регион мамлакатларида, биринчи навбатда Ангола ва Мозамбикда фаолият кўрсатиш учун жиддий ҳалақит бермоқда, деди ЮНИСЕФнинг Ангола Халқ Республикасидаги вакили Иброҳим Фал У Анголанинг АНГОП ахборот агентлиги мухбири билан суҳбатда ЖАР айби билан Африка жанубида вужудга келган мураккаб аҳвол бир неча йилдан бери ЮНИСЕФнинг очликка қарши кураш комплекс планини ишлаб чиқишига имкон бермаётганлигини айтди.

Ангола Халқ Республикасида, деб хабар берди Иброҳим Фал, ЮНИСЕФ ёрдамида 1984 йилдан бери сил, қоқшол, кўк йўтал, бўғма касаллиги, полиомиелит, қизамиқ ва сариқ безгак касалликларига қарши болалар кенг миқёсда эмланмоқда. 1990 йилга бориб Ангола болаларининг тўртдан уч қисми ана шу касалликларга қарши эмланади. ЮНИСЕФ Намибия аҳолисига ёрдам программасини ҳам ишлаб чиқди. Унга мустақиллик берилганидан сўнг мазкур программа амалга оширилади. БМТ Болалар фонди ҳозирнинг ўзида Ангола, Замбия ва Ботсванада намибиялик қочоқларга катта ёрдам кўрсатди.

Шу йилнинг апрелида Хараре шаҳрида ЮНИСЕФнинг «Фронт ёқаси» давлатларида болаларнинг аҳволи ҳақидаги доклади эълон қилинади.

КАЛЕЙДОСКОП

ТЕЛЕФОНЛИ АВТОМОБИЛЛАР

Норвегия автомобилларда ўрнатилган телефонларнинг сони бўйича жаҳонда биринчи ўринни эгаллайди. Мамлакатдаги ҳар тўрт автомобилдан бирида телефон ўрнатилган бўлиб, йўл-йўлакай бемалол истаган абонентингиз билан гаплашишингиз мумкин.

ЗЎРАКИ РЕКОРДЧИ

Англиянинг Кент графлигида истиқомат қилувчи Мелвин Свицер ўзи истамагани ҳолда Гиннесснинг рекордлар китобидан ўрин олди. Гап шундаки, унинг хуррағи (86 децибелга тенг) ер юзидаги энг баланд хуррак ҳисобланади. Унинг кучини тасаввур қилиш учун Гиннесс тўпламининг ноширлари хурракнинг кучи ишлаб турган кон қазувчи болғанинг кучига тенг, деб мисол келтиришади.

ПЕНСИОНЕРЛАР УЧУН ЭРМАК

«Густав-Секуритас» — Польшанинг Шецин шаҳридаги детектив фирма ана шундай номланади. Фирмада асосан пенсионерлар, собиқ киноят қидирув ходимлари ишлашади. Энди улар хусусий шахсларнинг мол-мулкини муҳофаза қилиш масалалари билан шуғулланишади.

ПОЙАБЗАЛ СИФАТИ ЯХШИЛАНЯПТИМИ?

Шаҳримиздаги пойабзал фабрикаларининг маркаси қўйилган товарларга харидорлар шундай фикр билдиришяпти. Ҳар иккала корхонада маҳсулот сифатини яхшилаш борасида ҳозир изланишлар олиб борилмоқда.

Сўзни 1-пойафзал фабрикасидан бошламоқчимиз. Корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг моделлари деярли юз процент ўзгартириляпти.

Ҳар бир янги модель фабриканинг катта серияли моделлаштирилган цехидан маълум бир миқдорда тайёрланиб, сотувга чиқарилади. Харидорлар талабига кўра, товарнинг сотилишига қараб конвейерга қўйилади. Бу эса маҳсулотнинг харидор кутиб, савдо базаси ёки пештахтада қолиб кетишига йўл қўймайди. Шу ўринда бир-икки йилдан бери конвейердан тушмаётган, харидорларнинг талаби ортиб бораётган оёқ кийимлари ҳам борлигини айтиб ўтиш керак.

Бу йил корхонада давлат банкидан бериладиган кредитдан воз кечилди. Чунки бунга эҳтиёж қолмади. Ўтган йилги якунга кўра даромад олиш плани 143,8 процентга уддаланди. Январь ойида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ҳамма кўрсаткичлар 10—16 процентга ошди. Сифатсиз деб топилиб қайтариб юборилган товарлар ҳажми 5 баравар камайди.

— Изласа, имконият топилавераркан, — деди фабрика директори А. Тўлаганов биз билан суҳбатда. — Айнан ўзимизга боғлиқ бўлган камчиликларни йўқотиш учун ҳаракат қилдик. Ишчиларнинг, мутахассисларнинг таклифларини ўрганиб чиқдик. Мамлакатимиздаги турдош корхоналар билан алоқа қилиб, уларнинг тажрибасини ўргандик. Киевдаги 1-пойабзал фабрикасига, Минскдаги «Луч», Гомелдаги оёқ кийим фабрикаларига ишчиларни, мутахассисларни юбордик. Изланишларимиз зое кетмаяпти. Бу фабрикалардан янги-янги моделларни ўргандик. Бизда мавжуд бўлган ускуналар ремонтига ёрдам беришди.

Директорнинг таъкидлашича, қўл меҳнатининг бир қисми замонавий техника зиммасига юкланган. Шу йилнинг ўзида яна 2 та чет эл фирмаларида ишлаб чиқарилган янги линиялар ишига туширилади. Бу эса қўл кучини деярли тенг баравар камайтиради.

Ишчиларнинг ўртача маоши 140 сўмдан 180 сўмга етди. Лекин очиғини айтиш керак: ишчилар етишмаяпти! Корхонада кўпроқ аёллар ишлашади. Улар яқинроқ жойда ишлашни хохлашади, аниқроғи, оилавий шароит шуни тақозо этади. Хуллас, ишчилар сони камайиб кетди. Корхона маъмурияти район ижроия комитетлари билан маслаҳатлашиб жойларда фабрика филиалларини ташкил этди. Ҳозирги кунда Қорақамиш, Юнусобод массивлари ва бошқа жойларда 6 та филиал ишлаб турибди.

Фабрикада тайёрланаётган маҳсулотнинг тенг ярмини болалар оёқ кийимлари ташкил этади. Белоруссия республика модалар уйи таклиф этган ихчам, енгил, арзон оёқ кийимлар ҳозирги кунда конвейерга қўйиляпти.

Маҳсулот сифатининг оширилиши учун биринчи галда хом ашёларнинг пишиқ-пухталиги ҳам роль ўйнайди. Фабрикада бир неча йиллардан бери қолиб кетган эски, сифатсиз материаллардан воз кечилди. Хом ашё юборадиган кўпчилик заводларга бўлган талаб кучайтирилди. Самарқанд кўнчиларининг маҳсулоти кўриниши жиҳатдан харидорлар эътиборини ўзига тортмайди. Айниқса ранги жуда хира бўлиб қолди. Бу йилдан бошлаб фабрика улардан хом ашё олмайдиган бўлди. Литва ва Ленинград кўнчилари билан шартнома тузилди.

Фабриканинг 5-цехида тайёрланаётган эркакларнинг қўнжли ботинкаси асосан дала жойларда, тоғ, ўрмон зоналарида кийишга мўлжалланган. Бу пишиқ оёқ кийимидан Украинага 100 минг жуфт жўнатилган эди. Бу йил ҳам шунча буюртма олинди.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда цехлар, бригадалар ва ишчилар ўртасида ўтказилаётган социалистик мусобақа муҳим роль ўйнамоқда. Январь ойи якунларида Саидраҳим Ҳайдаров ва Михаил Снастинлар бошлиқ цехлар коллективи ғолиб чиқди. Ўзаро беллашувда Н. Содиқхўжаев, В. Примова, Қ. Дўстмуҳамедов, К. Тожиев, Ш. Маҳкамова, А. Ҳасанов, С. Аҳмедова, Б, Юсуповларнинг қўли баланд келди, Уларнинг ҳар бири ойлик планларини 130—140 процентгача уддалашди. Мусобақа якунларида маҳсулот сифатига алоҳида ўрин берилади. Биринчи галда пойабзалларнинг техник назоратдан ўтиши ҳисобга олинади. Кўп брак маҳсулот тайёрлаган цехлар мукофотдан маҳрум этилади.

Умуман, фабрика коллективи қайта қуриш шароитида, янгича ишлаш, фаолиятларини тубдан ўзгартириш учун ҳаракат қилмоқдалар.

2-пойабзал фабрикасининг бир гуруҳ мутахассислари Скопле шаҳридаги «Газелле» пойабзал фирмасида бўлиб, корхона иши билан танишиб қайтдилар. Тажриба алмашишди. Европадаги таниқли фирманинг маҳсулот ишлаб чиқариш борасидаги тажрибасини фабрикада қўллашга ҳаракат қилинмоқда.

Магазинда харидорни товарнинг сифати қизиқтиради. Ҳар томонлама пишиқ-пухта тикилган бежирим туфли, этикларни ҳамма сотиб олади. Бу нарса оддий арифметикадай аён. Бироқ, маҳсулотни харидор дидига мослаб, бежирим қилиб тайёрлаш-чи? Албатта, бу вазифанинг асосий оғирлиги фабрика коллективи зиммасига тушади. Айниқса хўжалик ҳисоби системасида ҳар бир қилинган ҳаракат, сарфланган харажат пулга чақилиши маълум. Ҳеч ким зиёнга ишлашни хоҳламайди. Шунинг учун ҳам бир жуфт оёқ кийими тайёр бўлиб, сотилиб, пули корхона кассасига тушгунча, ишчидан директоргача ҳамма баравар ҳаракат қилиши лозим. Фабрикада шунга эришишга ҳаракат қилиняпти.

— Илгари оёқ кийимларни бичиб-тикишга тайёрлаш марказлаштирилган эди. Энди ҳар бир цехнинг ўзида тайёрлаш бўлими ташкил этилди, — дейди бош инженер Б. Иноғомов, — эндиликда пойабзални бичишдан тортиб, тайёр бўлиб, пировард натижасигача цех коллективи жавоб беради. Бу усул ишчиларнинг бажараётган вазифаларига бўлган масъулиятини оширди.

Бу фабрикада ҳам инсон омилига эътибор кучайтирилган. Ишчиларнинг дам олишлари учун ажратилган хоналарда барча қулайликлар бор. Сут маҳсулотлари ва ярим фабрикатлар сотиладиган магазин ишчилар хизматида. Цехлар ёруғ, ишлаш учун қулай. Фабрика дирекцияси ва мутахассислари маҳсулот таннархини камайтириш йўлида изланишяпти. Бу ўринда қўл меҳнатини қисқартириш, замонавий техника воситаларини ўрнатиб, уларнинг қувватидан тўлиқроқ фойдаланиш муҳим роль ўйнаяпти. Австриядан келтириб ўрнатилган «Лим» агрегати оёқ кийимларнинг таг қисмини қоплаш учун хизмат қиляпти. Бу янги агрегатда 3 киши хизмат қиляпти. Тўла автоматлашган линия 20 нафар кишини бошқа юмушларга ўтказиш имконини берди.

Фабрикада реконструкция ишлари давом этяпти. Ўтган йили салкам бир миллион 300 минг сўмлик маблағ ўзлаштирилди. Бу йил ҳам шунча сўмлик иш бажариш мўлжалланяпти.

Бу корхона 1-пойабзал фабрикасига нисбатан кичик. Маҳсулот салмоғи ҳам кам. Бироқ кўп йиллар давомида ишлаб чиқарилган товарларнинг бир қисми харидорлар эътиборидан четда қолиб, сотилмасдан қайтиб келарди. Яқин йилларгача омборда тахланиб ётган миллионлаб сўмлик оёқ кийимлар фабрика гарданида қарз бўлиб ётарди. Сифатсиз товарни ким ҳам сотиб оларди. Сон орқасидан қувиш корхонага даромад эмас, маломат келтирарди. Лекин иш шундай давом этишини ҳеч ким хоҳламади. Ҳар бир ишчи, мутахассис, раҳбар масъулиятни тўғри тушуниб ҳаракат қила бошлади. Кўпдан бери давом этиб келаётган эски услубдан воз кечилди.

Ўтган йилдан бошлаб корхона хўжалик ҳисобида ишлаяпти. Ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш системаси янги-янги имкониятларни қидириб топишни тақозо этяпти. Бутуниттифоқ оёқ кийимлари модалар уйи, Киевдаги «Украина ССР 50 йиллиги» пойабзал фабрикаси билан ҳамкорлик яхши натижалар беряпти. Янги-янги моделларни ўзлаштиришга имкон яратиляпти.

Январь ойи якунларида қайд этилишича, фабрика ҳамма кўрсаткичларни ортиғи билан уддалаган. Маҳсулот ишлаб чиқариш, реализация қилиш, шартнома бўйича буюртмачиларга етказиб бериш мўлжалдагидан ҳам анча ошган. Айниқса, Бахтиёр Зокиров раҳбарлигидаги аёллар оёқ кийими чиқадиган, Раҳмат Абдуахатов етакчилигидаги эркаклар пойабзали ишлаб чиқарадиган цехлар коллективи ўтган йилни ҳам, январь ойини ҳам анча муваффақиятли бажаришди.

Корхонада мавсумий оёқ кийимларни одатдагидан бир ой олдин тикишга киришиляпти. Сабаби шуки, маҳсулот тайёр бўлиб магазинга етиб боргунича анча вақт ўтади. Тайёрланаётган товарларнинг ҳаммаси тўғри магазинга боравермайди. База омборларида навбат кутиб боргунча ёзги пойабзаллар кузда магазин пештахтасидан жой олади. Шунинг учун ҳам бир ой илгари ишлаб чиқаришга киришилмоқда.

Йўл қўйилаётган камчиликлар ҳам оз эмас. Пештахтада чанг босиб қайтиб келаётган оёқ кийимлар ўнлаб эмас, юзлаб, минглаб саналади. Янги агрегатлардан тўғри, бенуқсон фойдаланишда ишчиларнинг малакаси камлик қиляпти. Шунинг учун ҳам тез-тез узилишлар рўй бермоқда. Имкониятлар кўп, қидириб топиш, изланиш керак.

Мухбир шарҳи: биз юқорида шаҳримиздаги ҳар иккала пойабзал фабрикаларининг шу кунлардаги фаолияти ҳақида қисқача гапириб ўтдик. Сифатли товар ишлаб чиқариш борасидаги ҳаракатлар чакки эмас. Бироқ, давр янада илдамроқ ҳаракат қилишни талаб этяпти. Меҳнаткашларнинг турмуши янада фаровонлашиб боряпти. Табиийки, уларнинг диди, эътибори ҳам, талаби ҳам ўзгаради. Шундай товарлар ишлаб чиқариш керакки, харидорлар йўқдан кўра яраб турар қабилида эмас, кўрганларида кўзлари яшнаб, диллари қувнаб, хушнудлик билан сотиб олсинлар. Нисбатан сифатсиз хом ашёдан бежирим, чиройли туфлилар тикиш мумкин, лекин яхши материалдан қўпол, кўримсиз оёқ кийим тайёрланишини кечириб бўлмайди! Кишиларимизни янги-янги моделлар қизиқтириши сир эмас. «Янгилик» индексида чиқаётган товарлар тури ва кўламини ошириш керак. Қайтариб юборилган, ўтмас моллар учун жарима тўланади, фабрика тўлайди, савдо ташкилоти ундиради-ю, бироқ меҳнаткашлар учун жарима «ўйини» эмас, сифатли пойабзаллар зарурлигини унутмаслик керак!

С. ШАМСИДДИНОВ.

Совет Иттифоқи янгиликлари

✦ ГОРЬКИЙ. Бу ердаги автомобиль заводида янги моделдаги юк машиналари ишлаб чиқарадиган конвейерни лойиҳалаш бошланди. Франциянинг «Рено» фирмаси билан бирга техника ҳужжатлари ишлаб чиқилмоқда. Конвейер мотори бензин билан ишлайдиган янги юк машинасини йиғишга мўлжалланган. Бу тежамкор машина мамлакатимиз қишлоқ хўжалигида ишлатилаётган машиналарнинг асосий қисмини ташкил этадиган ва кенг тарқалган ГАЗ-53-12 юк машинаси ўрнини эгаллайди. Тажриба намуналари синовдан ўтказилди. Бу синовлар ана шу асосда самосваллар ва газ баллонли автомобиллар йиғиш мумкин эканлигини кўрсатди. Юк машинаси 125 от кучига эга бўлиб, унга 4,5 тонна юк ортилади. Бу улкан автомобиль корхонаси коллективи истиқболли машинани шу йилиёқ кўплаб ишлаб чиқариш ниятидадир.

✦ ЕРЕВАН. Арманистоннинг зилзила натижасида вайрон бўлган Гугарк райони қишлоқларида ҳаёт ўз изига тушмоқда. Бу ерда баҳорги экин мавсумига катта тайёргарлик кўрилмоқда. Бу йил техника мавсумга одатдагидан анча илгари тайёрлаб қўйилди. Чунки улардан зилзила натижасида пайдо бўлган уюмларни, қурилиш чиқиндиларини йиғиштириб олишда фойдаланилган эди. Райондаги бор механизаторлар рўйхатдан ўтказилди, бутун қолган техника сони аниқланди. Ана шуларни ҳисобга олган ҳолда экин майдонларини тақсимлаб беришди. Воронеж ва Волгоград, Омск ва Новосибирск, Олтой ва Томскдан келган кишилар маҳаллий аҳоли билан елкама-елка меҳнат қилишмоқда.

✦ МИНСК. «Минский» агрофирма-совхози теплицаларида ер янада юмшоқ бўлиши учун унга оддий қипиқларни соча бошладилар. Ерга шундай ишлов берилганидан сўнг торф аралаш ўғитнинг фойдали коэффициенти янада ошади. Ер енгил нафас олиб, намликни ўзида кўпроқ сақлайдиган бўлади. Ерга сингиган қипиқлар сабзавот маҳсулотлари учун зарур бўлган карбонат ангидрид газини ажратиб чиқаради, шунингдек, иссиқлик ҳам беради. Илгари ҳар икки йилда тупроқ янгиланган бўлса, энди ундан уч-тўрт баравар кўп муддат фойдаланиш мумкин. Ёғоч-тахта ишлаб чиқарувчи корхоналар кўп бўлган Белоруссияда қипиқ топиш муаммо эмас. Бундай қипиқлардан шу йилнинг ўзидаёқ теплицаларнинг кўпчилигида фойдаланиш мўлжалланмоқда.

(ТАСС).

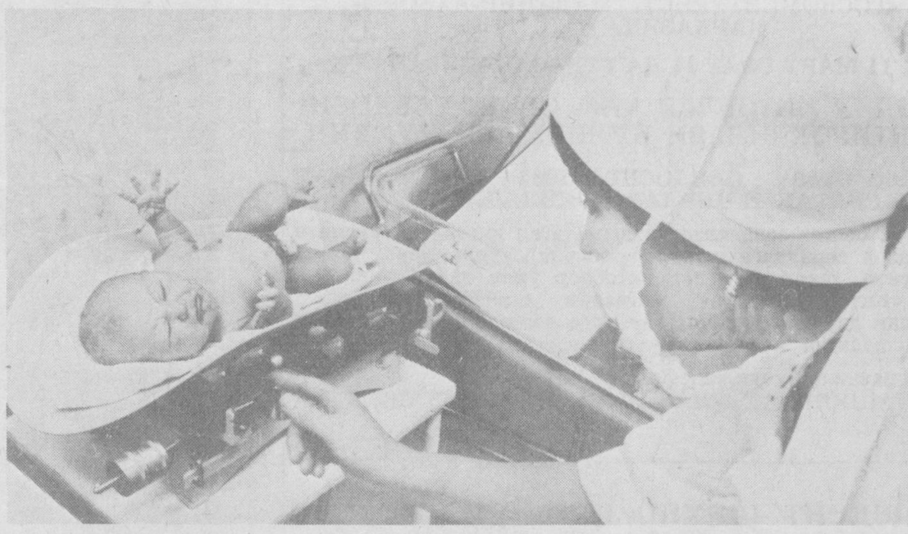

Она ва бола марказида

Москва. Бутуниттифоқ она ва бола илмий-тадқиқот марказида 1000 дан зиёд врач ва бошқа медицина ходимлари оналарнинг ва чақалоқларнинг соғлиғини кузатиб боради. Ҳомиладорликнинг кечиши ва ҳомиланинг ривожланишини кузатишда мутахассисларга функционал диагностика лабораториясидаги ультратовуш қурилмалари ёрдам беради. Медицина генетикаси лабораториясида эса ирсий касалликлар устида тадқиқотлар олиб борилмоқда. Иммунология ва эндокринология лабораторияси оналар ва болалар сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилишда фаннинг энг сўнгги ютуқларидан фойдаланмоқда.

Марказ ходимлари ҳомиладорликнинг ҳар хил патологик ҳолатларини ўрганмоқдалар, касалликларни даволашнинг янгидан-янги усулларини ишлаб чиқмоқдалар.

СУРАТЛАРДА: она бахти; паҳлавон дунёга келди — унинг вазни тўрт килограммдан зиёд.

П. Носов фотолари,
ТАСС фотохроникаси.

Тил билган кам бўлмайди

Келгусида республика рус тили ва адабиёти институти қошида маҳаллий миллат вакилларини олий ўқув юртига тайёрлайдиган мактаб-интернат ташкил этишга қарор қилинди. Бундан кўзда тутилган мақсадлар хусусида институт декани, педагогика фанлари кандидати Норбой Ортиқов қуйидагиларни айтди:

— М. С. Горбачевнинг АҚШлик рус тили ўқитувчилари группаси билан учрашувида америкалик бир ўқитувчи шундай деган эди: «Рус тилида эркин гапиришни жуда истайман... Бунинг боиси шундаки, руслар билан, Совет кишилари билан муомала қилиш жуда ёқимли, кўнгилдагидек...».

Ҳа, ҳозирги пайтда бутун дунёда рус тилига қизиқиш, эътибор ортиб бормоқда. У халқлар ўртасидаги дўстлик, ўзаро муомала калити. Шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитетининг февраль [1988 йил] Пленумининг қарорида СССР халқларининг тилларини, совет кишилари миллатлараро мулоқот воситаси тарзида ихтиёрий қабул этган рус тилини ўрганиш ва ўқитиш тубдан яхшиланиши, мактабларда рус ва она тилларида биргаликда ўқитиш тажрибаси кенгайтирилиши зарурлиги таъкидлаб ўтилган.

Бизнинг олий ўқув юртимиз зиммасига маҳаллий миллат вакилларидан рус тили ва адабиёти ўқитувчилари тайёрлашдек шарафли вазифа юклатилган. Очиқ тан олиш лозимки, бу борада бир қатор қийинчиликлар, муаммоларга дуч келмоқдамиз. Республикамизнинг узоқ областларидан келаётган йигит ва қизлар рус тилида эркин гаплаша олмайдилар, улар билан қўшимча тайёргарлик ишлари олиб боришимизга тўғри келмоқда. Қишлоқ мактабларида рус тили шунчаки ўқитилади, илғор усуллардан, техник-ўқув асбобларидан фойдаланилмайди. Энг муҳими— ўқувчилар рус тилида кундалик муомала қилишдан узоқлашиб қолишган. Мана шуларнинг ҳаммаси улуғ Ленин тилини пухта ўзлаштиришга тўсиқ ташламоқда. Рус тили ўқитувчилари малакаларининг камлиги, фидокорлик кўрсатмаётганликлари охироқибатда бизга юк бўлиб тушмоқда. Шунинг учун келгусида институт қошида мактаб-интернат ташкил этишга қарор қилдик. У олий ўқув юрти янги ўқув корпусига кўчиб ўтгандан сўнг иш бошлайди. Биз мактаб-интернатга фақат маҳаллий миллат йигит-қизларини қабул қиламиз. Ўқувчиларни ҳам ўзимиз танлаймиз. Бунинг учун республикамизнинг узоқ область ва районларида рус тили олимпиадаларида қатнашамиз, қобилиятли болаларни саралаб оламиз. Мактаб-интернатга кўпроқ чўпон-чўлиқлар, колхозчиларнинг фарзандларини жалб этамиз. Болалар бу ерда махсус программа бўйича 8-синфдан 10-синфгача ўқишади. Профессорлардан А. Рустамов, М. Хигай, доцент В. Бельдянлар ҳозирги пайтда мактаб-интернат ўқувчилари учун дарслик тайёрлашмоқда.

— Мактаб-интернат келгусида малакали рус тили ва адабиёти ўқитувчилари тайёрлашга салмоқли ҳисса қўшса керак!

— Албатта. Биз қишлоқ йигит-қизларини 8-синфдан бошлаб махсус программада ўқитиб, рус тилига пухта ўргатамиз. Бу эса институт программасини тўлиқ ўзлаштиришларига, малакали ўқитувчилар бўлиб етишишларига имконият яратади.

Мактаб-интернат ўқувчилари институтнинг бўлажак студентлари ҳисобланишади. Уларга барча қулайликлар яратиб берилади. Шунингдек, мактаб-интернатда рус мактабларида ўзбек тили ва адабиёти фанини ўқитадиган ўқитувчилар ҳам тайёрланади.

Э. ҚОСИМОВ.

Диллар калити

Ўқувчиларим— чинакам фахрим

Ўқитувчилик касбим билан фахрланаман. Ҳар куни эрта тонгда мактабимга йўл олар эканман, яхши одамларни, яхши ўқувчиларимни ўйлайман. Инсоннинг яхши фазилати яхши-да:

Яхшилар бор гул очар
баҳор,
Яхшилар бор дил яйрар
ҳар дам, —

деганларидек, яхши одамларга, пок қалб эгаларига ҳавас билан қарайман.

Синфимга келиб дарсимга тайёрланарканман, ҳар қайси синфдаги билағон, уддабурон, қайси миллат фарзанди бўлишидан қатъий назар, тарбияли ўғил-қизларимни ўйлайман. Қанийди шундайлар кўп бўлса-ю, бизнинг келажак авлодимиз ўз одатимизни, тилга бўлган ҳурматимизни давом эттирсалар дейман.

Мактабимизда уч хил: ўзбек, рус, инглиз тиллари ўргатилади. Рус синфларида ўзбек тили кабинети — менинг иккинчи уйим. Дарсимда мени қувонтирадиган ўқувчиларим 4-синфдан то 10-синфгача. Уларнинг дарсда ўзларини тутишлари, шу тилни ҳурмат қилишлари, ёзишлари намунали. Жавоблари, бурро, айниқса шеър ёдлашса ёки мавзуни сўзлашса— шундай чиройли айтиб беришадики, ҳавасим келади. Булар С. Давидова, А. Пятаева, Г. Жерноклеева, Л. Безкокотова, Т. Саруханян, Г. Маринич, Н. Корниенко, П. Ионин ва бошқалар. Шу ўқув йили, сентябрда менда ансамбль ташкил этиш истаги пайдо бўлди. Ўқувчиларни тўгаракдан ташқари шу ансамблга жалб қилдим. Рақсларни Вика Некрасова, Галина Саруханян, ашулаларни Светлана Салахян билан Исломбековлар ижро этишади. Куни-кеча 51-мактабда ўзбек тили фани ўқитилиши бўйича район олимпиадаси бўлиб ўтди, бунда шу ансамбль қатнашчилари иштирок этдилар.

Мактабимизда Америкадан келадиган ўқувчиларни кутиб олишга тайёргарлик кўряпмиз. Бизнинг тўгарак аъзолари ўз маҳоратларини кўрсатиш учун «Бой ила хизматчи» пьесасидан бир кўриниш тайёрладилар. Бой ролида — Андрей Корниенко, хизматкор Ғофир ролида — Павел Ионин, Жамила ролида — Галина Саруханян ўйнайди. Бундан ташқари, «Ўзбегим» ансамбли янги рақслар ва ашулалар тайёрлаяпти.

Кўринг, ўрганинг менинг она тилимни, зеро Мавлоно Алишер Навоий айтганларидек «Кўнгил хазинасининг қулфи тилдир ва ул хазинанинг калити сўздир». Мактабимизга келган меҳмонлар ўқувчилардан: «Ўзбек шоирларидан кимларни биласиз?» — деб сўрашса, «Алишер Навоийни», дейишади. Рус синф ўқувчилари ўзбек шоирларининг шеърларини ёддан ўқиб беришади. Айниқса, ўқувчилардан Рустам Толипов, Борис Меламуд, Юля Флорентьевалар рус тили синфларида ўзбек тили ҳафталиги ўтказилганда актив қатнашдилар.

Юқорида номлари айтиб ўтилган ўқувчиларнинг ўзбек тилини яхши билишлари ва шу тилни ҳурмат қилишларида мактаб ўқитувчилари билан бирга ота-оналарининг ҳам ҳиссалари бор. Қайси миллат шу тилни ҳурмат қилса уни албатта ўргана олади.

Мен ўз ўқувчиларим билан, ўқитувчилик касбим билан чиндан ҳам фахрланаман. Ҳар бир дарсим унумли бўлса, шу куни мен яна кўпроқ изланаман. Умрим фарзандларим, ўқувчиларим билан бирга ўсаяпти. Шулар бизнинг келажагимиз. Уларни эъзозлайлик, яхшиликни ўргатайлик, тилни билишсин, инсон ҳурматини ардоқлашсин. Бизнинг олижаноб вазифамиз шу.

Б. ЙЎЛДОШЕВА,
Киров районидаги 17-мактаб методист-ўқитувчиси.

Маҳалла қувончлари ва ташвишлари

Қоғозда қолмасин

«Сергели-3» массивидаги «Янги ҳаёт» маҳалласида 35 та кўп қаватли уй бор. Уларда ўзбек, рус, қозоқ, уйғур, татар, корейс ва бошқа миллатларнинг вакиллари бир оила фарзандларидек аҳил ва иноқ яшашмоқда. Бу ерда тўю маросимларни ўтказиш юзасидан низом қабул қилинган. Ана шу низомга кўра маросимлар кам харажатли, бир кунда ва спиртли ичимликларсиз ўтказилади. Илгари катта дабдаба билан ўтган ва кўпгина ўзбек оилаларига ташвиш келтирадиган бешик тўйлари ҳам оила даврасида ўтказиладиган бўлди.

1980 йилда маҳалланинг чойхонаси — «Қизил бурчак» қурилганди. Кенгашли ишлар шу ерда ҳал этилар, Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветеранлари, санъаткорлар, ёзувчи ва шоирлар билан учрашувлар, тантанали байрам кечалари, турли оммавий-сиёсий тадбирлар ҳам ана шу «Қизил бурчак»да уюштириларди.

Бироқ 1983 йил 1 март куни район уй-жой бошқармаси ва Сергели район ижроия комитетининг бир неча ходимлари келишиб, «Қизил бурчак»ка қулф солиб кетишди. Нима учун бундай қилишганининг сабабини тушунтиришмади ҳам. Шу-шу маҳалла комитетининг фаолияти «бўғилиб» қолди. Маҳалла комитетининг раиси Қаҳрамон Мирабзалов эса ноиложликдан одамларни уйида қабул қилишга мажбур бўлмоқда.

— Тўғри, — дейди Қ. Мирабзалов, — Сергели район ижроия комитети 1987 йил декабрида маҳалламиз учун янги «Қизил бурчак» қуриб бериш тўғрисида қарор қабул қилди, лекин ҳозирча ҳеч қандай ўзгариш йўқ...

«Янги ҳаёт» маҳалласи тайёр «Қизил бурчак»дан маҳрум бўлганига қарийб олти йил бўлди, янгисини қуриш ҳақида қарор қабул қилинганига эса бир йилдан ошди-ю, аммо лойиҳа-смета ҳужжатлари ҳалигача тайёр бўлмабди!

Қизиқ, бу ҳол қачонгача давом этаркин?

Ш. ШОБИЛОЛОВ.

Коинот—89

Марс атрофидаги қўшалоқ «Фобос»

Уруш худосининг номи билан юритиладиган бу планетани қадимда араблар Миррих номи билан аташган. Мазкур сайёра қадимда кишилар диққатини ўзига тортган биринчи «адашган юлдуз» ҳисобланади. Бунинг боиси — у Қуёш атрофида айланаётиб бошқа кўп планеталарга нисбатан Ерга жуда яқин келишидадир. Қарама-қарши туриш дейилувчи яқин келиш ҳолатларида у Ерга 56 миллион километргача яқинлашади ва шунинг учун ҳам қўзғалмас юлдузлар фонидаги унинг ҳаракатини Ердаги кузатувчи тез илғайди.

Миррих сайёралар ичида нисбатан кичиги бўлиб, диаметри 6775 километр, массаси 6, $44-10^{20}$ тонна, бошқача айтганда, Ердан 10 марта «енгил». Марсда ҳам атмосфера бўлиб, унинг босими, сиртида Ерникидан қарийб 150 марта кам.

Қуёш системасига кирувчи сайёралар ичида Марс физик табиати жиҳатидан қуйидаги Ерга «қариндошлик» сифатлари билан ажралиб туради. У ўз ўқи атрофида 24 соату 39,5 минутда айланиб, айланиш ўқи унинг орбита текислигига 65 градусу 12 минутни ташкил қилганидан Марсда йил фаслларининг кечиши деярли Ердагидек рўй беради. Фақат планета Қуёш атрофида 687 ер суткасида айланганидан (яъни бир йили шунчага тенглигидан), унда йил фасллари Ердагидан қарийб икки баравар узунроқ давом этади.

Марс Ерга қараганда Қуёшдан ўртача 1,5 баравар узоқда жойлашганидан, унинг юза бирлигига тушадиган Қуёш энергияси, Ернинг шундай юза бирлигига тушадиган энергиясининг 43 процентини ташкил қилади. Шу туфайли планета сиртининг ўртача йиллик ҳарорати минус 60 градус бўлиб, сутка давомида кескин ўзгаради. Марснинг 40 градусли кенгламасида (тахминан Тошкентнинг кенгламаси) ёзда, туш пайтида, ҳарорат Цельсий шкаласида плюс 20 градусгача чиқиб, кишда минус 50—60 градусгача боради. Қутблар яқинида ҳарорат энг паст тушиб, минус 125 градусгача боради. «Қизил сайёра» атмосферасининг қарийб 95 процентини карбонат ангидрид ташкил қилиб, сув буғлари, кислород жуда кам миқдорни, яъни 0,1—0,2 процентни ташкил қилади.

Кейинги ўн йилликларда «Уруш худоси»ни космик аппаратлар билан тадқиқ қилиш фанга катта янгиликлар берди. Биринчи бўлиб Марсга Совет Иттифоқининг «Марс—1» аппарати 1962 йилнинг ноябрида йўл олди. У 7,5 ой давом этган саёҳатдан сўнг сайёра сиртидан 195 минг километр наридан ўтди ва у ҳақда маълумот берди. Марсга «йўл очилгач», 1971 йилнинг декабрида «Марс—3» планета сиртига оҳиста қўндирилди. «Марс—5» (1974) унинг сунъий йўлдошига айлантирилди. Бу космик станциялар Ерга Марс сиртининг талай сифатли расмларини юбориб, унинг рельефи ҳам Ерники каби паст текисликлар, тоғлар, саҳролар, жуда чуқур ва узоққа чўзилган жарликлар (каньонлар) ва дарё ўзанларидан (сувсиз) тузилганлигини маълум қилдилар.

1976 йили ёзда АҚШ ўзининг икки космик станцияси — «Викинг—1» ва «Викинг—2»ларини планета сиртига оҳиста қўндирди. Бу аппаратлар ўнлаб сифатли сайёра расмларини Ерга узатиш билан бирга, «Уруш худоси»да ҳаётнинг изларини қидиришдек нозик тажрибаларни ўтказишга «бел боғлаб» киришдилар ва бу борада анча ютуқларни қўлга киритдилар. Гарчи бу тажрибалар оқибат-натижада Миррихда ҳаёт масаласини узил-кесил ҳал қилиб, унга нуқта қўя олмаган бўлса-да, ҳар қалай планета тупроғида микроорганизмлар борлиги фойдасига «гапирувчи» далиллар топди.

Худди шундай экспериментларни давом эттириш мақсадида 1988 йилнинг 7 ва 12 июль кунлари Совет Иттифоқидан «Қизил сайёра» томон икки станция — «Фобос—1» ва «Фобос—2» бошланғич 11,7 км/с тезлик билан узоқ сафарга отланди. Бу аппаратлар учун танланган «сайр» йўли, салкам ярим эллипс кўринишида бўлиб, энергетик нуқтаи назардан энг арзон йўл ҳисобланади ва космонавтикада бундай траектория Гомон траекторияси деб юритилади. Бу йўлнинг узунлиги 470 миллион километрни ташкил қилиб, бу йўлни ўтиш учун космик аппаратларга 200 суткадан кўпроқ вақт талаб этилади. Ҳар бирининг массаси 6220 килограмм келадиган «Фобос—1» ва «Фобос—2» автоматик станциялари билан ўтказиладиган экспериментни тайёрлашда 13 мамлакатнинг олимлари иштирок қилдилар. Бу станциялар ёрдамида биринчи марта деярли ўрганилмаган кичик осмон жисмларидан ҳисобланган Марснинг йўлдоши— Фобосни тадқиқ қилиш мўлжалланган. «Уруш худоси»нинг табиий йўлдошлари иккита бўлиб, Фобос ва Деймос (грекча «Даҳшат» ва «Қўрқинч» деган маънони англатади) номлари билан юритилади. Ҳар иккала йўлдош ҳам 1877 йили август ойида америкалик астроном А. Холл томонидан топилган. Картошкани эслатувчи Фобоснинг катта ва кичик ўлчамлари, мос равишда, 22 ва 18 километрни ташкил этиб, Марсдан салкам 9400 километрли масофада, унинг атрофида 7 соату 30 минутлик давр билан айланади.

Марс яқинида космик аппаратнинг тезлиги реактив тормозланиш (Ердан берилган команда бўйича) ҳисобига камайтирилиб, у сайёранинг сунъий йўлдошига айлантирилади ва сўнгра «Фобос»ни Фобосга яқинлаштириш босқичи бошланади.

«Фобос»лар йўлга чиққандан сўнг 2 ойдан ортиқ вақт ичида улар билан 75 марта радиоалоқа ўрнатилди. Бу даврда «Фобос—1» га ўрнатилган рентген телескопи Қуёшнинг рентген нурланиши ҳақида қимматли маълумотлар берди. Бахтга қарши, шундан сўнг космик аппаратларнинг бири билан радиоалоқалар узилиб қолди. 2 сентябрь куни «Фобос—1» Ердан тахминан 17 миллион километр масофада кетаётганда, у Ер билан навбатдаги радиоалоқага чиқмади. Кейинчалик маълум бўлишича, Ердан космик станцияга хато команда (сонли кодларда фақат биргина белги унутиб қолдирилган) юборилган экан. Бундай команда аппаратни ориентация қиладиган қурилма системасини узиб қўйган. Оқибатда Қуёш батареялари қуёшга қараганча қотмай, истаганча айлана бошлаган ва станцияни энергия билан таъминламай қўйган. Энди ҳамма умид «Фобос—2» га қаратилган. 29 январь якшанба куни «Фобос—2» Ердан берилган команда бўйича тормозловчи импульс олиб, планетага минимал яқинлашиши 850 километр, максимал баландлиги 79000 километрли эллиптик орбитага ўтказилди. Февраль ва март ойларида «Фобос» орбитасининг баландлиги секин-аста камайтирилиб, у «Уруш худоси»нинг атмосфераси, ионосфераси, магнитосферасини, сиртининг химиявий ва минерологик составини, радиофизик характеристикаларини ўрганади. Шунингдек, бу даврда станция сайёра сиртининг картасини (инфрақизил нурларда) чизиб, абадий музликлар билан қопланган районларининг контурини ва чанғли бўронларнинг пайдо бўлиш механизмини ўрганиш бўйича тадқиқотлар олиб боради.

Апрель ойида Космик станция Миррихнинг йўлдоши Фобосни яқин масофадан ўрганади. Бу даврда космик аппарат Фобоснинг Марс атрофидаги орбитасидан кам фарқ қилувчи баландлиги 9700 километр келадиган айланма орбитага ўтказилиб, унинг Марс атрофида айланиш даври Фобосники билан деярли бир хил бўлади. Яъни у билан деярли синхрон ҳаракат қилади. Худди шу синхрон орбитадан космик аппаратни Фобос билан максимал яқинлаштиришга эришиш мўлжалланган. Бу даврда «Фобос» ўз адашининг ўнлаб телевизион тасвирини Ерга узатишни мўлжаллайди. Кейин аппарат Фобосга дастлаб 50 километргача яқинлашадиган орбитага ўтказилади. Ундан сўнг эса «Фобос» 60 минут давомида Миррихнинг йўлдошига яқинлашишда давом қилиб, унга 16—17 қаватли томнинг баландлигича (тахминан 50 метр) яқинлашиб, шу баландликда унинг устида 15—20 минут дрейф қилади.

Мазкур даврда «Фобос» Фобосга нисбатан секундига 2—5 метр ҳаракат қилади. Бошқача айтганда, бунда космик аппаратнинг «Қизил планета» йўлдошига нисбатан ҳаракати пиёданинг тезлигичалик бўлади. Бундай кичик баландликдан Фобос сиртига, унинг тупроғини қарийб 3 ой давомида ўрганиш учун узоқ яшовчи автоном система (ДАС) туширилади. ДАС, шунингдек, Қуёш системасига тегишли параметрларни аниқлаштириш, ҳатто бутун олам тортишиш доимийси катталигининг вақт бўйича ўзгариши ёки ўзгармаслигини текширишдек нозик экспериментал ишни бажаради. ДАСнинг массаси 67 килограмм бўлиб, ундаги илмий аппаратура 18 килограммни ташкил қилади. Май ойининг охирларида «Фобос—2» Фобос сиртига массаси 43 килограммли Зондни қўндиради. У маълум бир жойни ўрганиб бўлгач, махсус пружинали механизм ёрдамида сакраб 40 метрча нарига тушади ва у ерда Марс йўлдошининг тупроғини қайта ўрганади. Сўнгра яна сакрайди, ва ҳоказо, жами бўлиб Зонд ўнта шу хилдаги сакраш қилиши мўлжалланган. Бу даврда Зонддан юборилган радиоаппаратлар СССР ва АҚШнинг йирик радиосигналлари ёрдамида қайд қилинади. Шунингдек, «Фобос—2»нинг бу яқинлашишида, биринчи марта «Лима» деб номланган эксперимент бўйича махсус лазер нури ва ионлар оқими орқали актив дистанцион зондлаш йўли билан Фобос тупроғининг изотоп таркибини ўрганиш мўлжалланган. Бунда лазер нури Фобос сиртида диаметри тахминан 1 миллиметр келадиган сиртга юз миллиондан бир секунд давомида йўналтирилиб, кичик портлашни вужудга келтиради. Бу ўз навбатида, сирт тупроғини ионлаштириб, кучли буғлантиради. Оқибатда у ердан кўтарилган ионларнинг бир қисми космик аппаратда ўрнатилган рефлектронда қайд қилиниб ўрганилади. Шу йўл билан Фобос сиртининг 100 га яқин нуқтасида унинг тупроғининг таркибини ўрганиш мўлжалланган.

Булардан ташқари, «Фобос—2» Марс атрофидаги ҳаракати давомида Марснинг сиртини оптик инфрақизил ва гамма нурларда тадқиқ қилиб, «қизил сайёранинг» магнит «тўни»га тегишли характеристикаларни тадқиқ қилишни ҳам планлаштирган. Меҳнаткаш «Фобос»нинг умумий иш куни 460 суткани ташкил қилади.

М. МАМАДАЗИМОВ,
физика-математика фанлари кандидати, астроном.

Мамлакатлар, одамлар, одатлар

Қаҳва ҳақида ривоятлар

«Кофе» арабча «қаҳва» деган сўздан келиб чиққан. «Қаҳва» иборасини голландлар «коффиэ» тарзида талаффуз эта бошлаганлар. «Коффиэ» сўзини эса европаликлар «кофе» деб атай бошлайдилар. Шу тариқа арабча «қаҳва» сўзи дунёга «кофе» тарзида тарқалган. Туркий тил группасидаги халқларга бу сўз «қаҳва» тарзида ўтган.

Қаҳва дарахтининг ватани—Ҳабашистон. Қаҳванинг маълум бўлими, кашф этилиши ҳақида шундай ривоят бор. Бир чўпон бола эчкиларини тоғ яйловига ҳайдаб кетаётган экан. Эчкилар йўл-йўлакай ўсимликларнинг баргларини чимдиб бораверишган. Шу пайтгача осойишта ўтлаб кетаётган эчкилар тўсатдан ўйноқилаб, сакрай бошлайдилар. Бу аҳвол эртасига ҳам такрорланади. Бир неча кун такрорланган бу ҳодиса чўпон-боланинг эътиборини ўзига тортади. Эчкилар унча баланд бўлмаган тўқ-яшил, қалин баргли, мевали дарахтнинг баргларини егандан кейин шундай сакраб, ўйноқилай бошлашини бола пайқаб қолади. Кейин маълум бўлишича, бу қаҳва дарахти экан.

Қаҳва дарахтининг ватани—Ҳалар эка бошлаганлар. XI асрда қаҳва Яман мамлакатига, XVI асрда эса Арабистоннинг шимол томонига тарқалган. Ундан кейин Туркияга, Туркия орқали эса Европага ўтган. Ўрта асрларда Яманнинг Мохо порти номи билан хорижий ўлкаларга сифатли қаҳва чиқарила бошланади. Мохо қаҳваси Европага «мокко» тарзида тарқалади.

Қаҳва тарқалишида қаршиликка учрай бошлайди. 1511 йилда мусулмонларга қаҳва ичиш ман этилади. Ислом эътиқодида айрим бидъатчилар қаҳвадан ҳамон ҳазар қиладилар. Аммо чеклаш ва тақиқларга қарамай, янги ичимлик тезда оммалашади. 1551 йилда Истамбул шаҳрида дунёда биринчи қаҳвахона очилади, ўттиз йилдан кейин эса Қоҳирадаги қаҳвахоналар сони жуда кўпайиб кетади. 1600 йилда қаҳва Италияда, ярим асрдан кейин Франция ва Англияда истеъмол қилина бошлайди.

Қаҳва Ҳиндистонда ҳам оммалашган ичимлик. Ҳушбўй ва ҳуштаъм ҳинд қаҳвасининг экила бошлаши ҳақида антиқа ривоят бор. Унда айтилишича, бундан тахминан тўрт аср муқаддам Ҳиндистоннинг Майсур вилоятида қаттиқ жанг бўлган. Соҳиб Бобовутдин маҳаллий ҳукмдордан ғолиб чиқиб, ғалабанинг шукронаси учун Маккани зиёрат қилишга йўл олган.

Бобовутдин соҳибнинг мулозимлари, унинг «ҳожи» бўлиб қайтишини сабрсизлик билан кутганлар. Ниҳоят Бобовутдин соҳиб «ҳожи» бўлиб қайтган. У ўзи билан бирга, ҳали ҳеч кимга маълум бўлмаган «одамларнинг чанқовини босадиган ва тўқ тутадиган» антиқа ўсимлик уруғини олиб келади.

Соҳибнинг мулозимлари антиқа ўсимлик уруғини қирларнинг ён-бағирларига экканлар, муайян вақтдан кейин униб чиққан ниҳоллар улғая бошлаган. Унинг ҳосилидан қаҳва ичимлиги тайёрланган. Ана шундан буён Ҳиндистонда ҳам қаҳва етиштирилади.

Ҳиндистонга қадимдан ажнабий сайёҳлар, савдогарлар келиб турадилар. Ҳинд қаҳваси уларга ёқиб қолганлиги учун улар қаҳва уруғи ва кўчатларини Ява ва Суматра оролларига, дунёнинг бошқа ўлкаларига олиб бориб экканлар.

Қаҳва дарахтларидан жуда кўп даромад олиш мумкинлигини ўтган асрда Англиянинг «Ост-Индия» компанияси тушуниб етган. Ҳиндистоннинг Телличерри деган жойида тажриба тариқасида дастлабки қаҳва плантацияси ташкил этилган. Шундан кейин Ғарбий Гҳат тоғларининг ёнбағридаги жунгли чангалзорлари қирқилиб, ўрнига қаҳва экила бошланган. 1972 йилга келиб Ҳиндистон четга 25 минг тонна қаҳва чиқаради. Қаҳва етиштириш асосан Ҳиндистон мустақилликка эришгандан кейингина ривожланди. 1960 йилда қаҳва плантацияларининг майдони 300 минг акр (бир акр — 0,4 гектар)га етган, қаҳванинг йиллик ҳосили эса 50 минг тоннага яқинлашган.

Қаҳванинг дунёдаги энг яхши навлари жанубий Ҳиндистон қирларида етиштирилади. Бу ўлканинг табиати энг юқори навли қаҳва етиштириш учун жуда мос. Қуёш нури кўп, нам етарли, тупроғи эса унумдор. Шунинг учун Ҳиндистоннинг жанубий ўлкаларида етиштириладиган қаҳва ўзининг таъми ва хушхўрлиги билан ажралиб туради.

Ҳиндистоннинг Майсур, Тамилнаду ва Керала вилоятлари «Қаҳва ўлкаси» деб юритилади. Бу ўлкада мамлакатдаги қаҳванинг 90 фоизи, Майсур вилоятининг ўзида эса 65 фоизи етиштирилади. Энг сифатли қаҳва Майсур вилоятининг Бобовутдин қирларида етиштирилади. Бу ердаги энг яхши нав қаҳва «арабика» деб юритилади.

Қаҳва кўп меҳнат талаб этадиган дарахт. Кўчатлар олдиндан тайёрланган махсус «уя»ларга, муайян оралиқда экилади. Дастлабки ҳосилга кириши билан дарахтлар бутаб турилади. Буташ туфайли дарахтларнинг бўйи баландлашмайди ва ҳосили ортади. Умуман, дарахтнинг ўртача баландлиги 7 метр атрофида бўлади. У 50 йилгача ҳосил бераверади.

Қаҳва дарахти икки ёшида гуллай бошлайди, аммо тўрт йилгача гуллари олиб ташланади. Шундан кейин ҳосили кўпаяди ва сифати ҳам ортади. Қаҳва март-апрель ойларида гуллайди. Қаҳва гуллаган вақтда «қаҳва ўлкаси» айниқса тароватли ва мафтункор манзара кашф этади. Бутун борлиқни нафис, муаттар ҳид қоплайди. Етти ойдан кейин очяшил рангли мевалар пайдо бўлади. Бу мевалар уч ойдан кейин тўқ қизил рангда етилади.

Қаҳва дони йилига бир маротаба териб олинади. Дони қовурилгач, жигаррангга киради. Уни туйиб қаҳва ичимлиги тайёрланади.

Қаҳва Африка, Арабистон, Ҳиндистон, Шри Ланка, Индонезия, Жанубий ва Марказий Америка мамлакатларида экилади. Ер курраси аҳолисининг учдан бир қисми қаҳва истеъмол қилади.

О. МЎМИНОВ,
Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг профессори.

ДИҚҚАТ, КИМ ОШДИ САВДОСИ!

ҲАММА ХОҲЛОВЧИЛАР «ГОСКОМИНТУРИСТ» МАДАНИЙ-АХБОРОТ МАРКАЗИДА

11 МАРТ СОАТ 11 ДА ЎТКАЗИЛАДИГАН

НОДИР ҚИТОБЛАР КИМ ОШДИ САВДОСИ ИШТИРОКЧИЛАРИ БЎЛИШЛАРИ МУМКИН

КИМ ОШДИ САВДОСИГА 1985 ЙИЛГА ҚАДАР ЧИҚАРИЛГАН НАШРЛАР ҚЎЙИЛАДИ.

Ким ошди савдосида қатнашадиган китоблар орасидан оммабоп серийдаги нашрлар, асарлар тўпламлари, тарих, фалсафа, шеъриятга оид китоблар ўрин олади.

5-«Китоб алмашув» магазини адабиётларни қабул этишни давом эттиради, бу ерда ким ошди савдосида қатнашадиган китоблар кўргазмаси ташкил этилган.

Справкалар учун телефон: 45-22-35.

«ТАШКНИГА» ШАҲАР КИТОБ САВДОСИ ИДОРАСИ.

Тошкент шаҳар кинофильмлар прокати идораси

ТОШКЕНТ ШАҲРИ КИНОТЕАТРЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРДИ

«И г н а»

Сценарий муаллифлари — А. БАРАНОВ, Б. КИЛИБАЕВ.

Режиссёр — Р. НУЪМАНОВ.

РОЛЛАРДА: В. ЦОЙ, М. СМИРНОВА, П. МАМОНОВ ва бошқалар.

Фильм бош қаҳрамонининг севгилиси банги аёл бўлиб чиқади, у ўз севгилисини қутқариш учун бангилик сарқитига қарши яккама-якка олишишга мажбур бўлади. Фильм мантиқида чунончи романтик «ботирлар»ни келтириб чиқарувчи қонуниятлар сабабларига андак тасвир бериб кетилади.

«ҚОЗОҚФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«Иф қалъасининг тутқуни»

Сценарий муаллифи —М. ЗАХАРОВ, Г. ЮНГВАЛЬД-ХИЛЬКЕВИЧ иштирокида.

Режиссёр — Г. ЮНГВАЛЬД-ХИЛЬКЕВИЧ.

Ролларда: В. АВИЛОВ, Е. ДВОРЖЕЦКИЙ, А. САЛОХИНА, М. БОЯРСКИЙ ва бошқалар.

Александр Дюманинг «Граф Монте-Кристо» романи асосида яратилган бу экран асари икки фильмдан иборатдир, шу фильмлардан биринчиси — икки сериядан иборат, иккинчи фильм — бир сериялидир.

ОДЕССА КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«О д и м»

Сценарий муаллифлари — В. МЕРЕЖКОВ, А. МИТТА, В. ЦВЕТОВ, Ё. ИВАМА.

Режиссёр — А. МИТТА.

Ролларда: К. КУРИХАРА, Л. ФИЛАТОВ, О. ТАБАКОВ, Е. ЯКОВЛЕВА ва бошқалар.

Японияда полиомиелит касаллиги эпидемияси кенг тарқалган 50-йилларнинг охири, 60-йилларнинг бошларида Совет Иттифоқида яратилган вакцина ёрдамида миллионлаб япон болаларининг ҳаёти сақлаб қолинади. Ана шу драматик воқеалар ривожида япон аёли ва совет врачининг бир-бирига муҳаббати тарихи фильм мазмунини ташкил этади.

СССР-ЯПОНИЯ КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«Д и с к ж о к е й»

Сценарий муаллифи — С. ИВАНОВ.

Режиссёр — Б. НЕБИЕРИДЗЕ.

Ролларда: А. ШЕВЦОВА, А. ВЕСЕЛКИН, Н. ПОЛИШЧУК ва бошқалар.

Одесса рок фестивали гавжумотида бир-бирини йўқотиб қўйган ёш севишганлар бир-бирларини излаб кўпгина фестиваль концертларида ва дискотекаларда бўладилар. Мазкур фильм концерт сюжети ана шундан иборат. Унда профессионал ва ҳаваскорлик рок коллективлари, шу жумладан «Браво», «Лидер», «Кратер», «Бастион» ва бошқалар иштирок этади.

А. ДОВЖЕНКО НОМИДАГИ КИНОСТУДИЯ МАҲСУЛОТИ.

МАКТАБГА АВТОБУС СОВҒА ҚИЛИНДИ

Шаҳар кўчаларида эшигига «ТошДУ студентлар қурилиш отряди» эмблемаси туширилган «КАВЗ» автобуси пайдо бўлди. Унинг биринчи йўловчилари 35-мактаб-интернатда таълим олаётган болалар эди. Бу билим масканини Тошкент Давлат университети ўз оталиғига олган. Комсомол-ёшлар Тюмень областидаги зарбдор қурилишдан тушган маблағ ҳисобига мактабга автобус совға қилишга қарор қилишди.

Яқинда шу муносабат билан ўтказилган тантанада Тошкент Давлат университети партия комитетининг секретари Р. Набиуллин, Ленин номидаги область болалар фонди президиуми раисининг ўринбосари М. Шапсанов, мактаб-интернат директори М. Тўлаганов ва бошқалар сўзга чиқишди.

С. ШОДИЕВ.

СУРАТДА: автобус топширилаётган пайт.

Р. Альбеков фотоси.

МАЛОҲАТНИНГ ЎКИНЧИ...

(Ҳикоя)

Малоҳат керакли уйни излаб зўрға топиб борди. Уйларнинг бирортасида ҳам номер йўқ эди. У қидирган жой микрорайоннинг энг чеккасида экан.

Қуёш тандирга олов ёққандек қиздирар, қўлидаги гўдаги йиғларди. Малоҳат тўртинчи қаватга кўтарилди. Ям-яшил гуллар билан ўралган эшикни кўрибоқ, таниди. Зинапояга қатор терилган чирмовуқ гулларнинг орасига сунъий қизил гуллар эҳтиёткорлик билан санчиб қўйилган. Буни синчиклаб қараган кишигина сезарди.

«Гулнора ўзи болалигиданоқ гул ўстиришни яхши кўрарди. Демак шу уй, шу эшик»,— ўйлади Малоҳат.

Қўнғироқни босди. Булбул сайроғи. Ичкаридан енгил қадам товуши эшитилди. Шарақ-шуруқ қилиб эшик очилди.

Узун, чўғдек қирмизи гулдор халат кийиб олган дугонаси остонада ял-ял ёниб турар, қоп-қора сочлари елкасига ёйилганди. «Ҳалиям худди студентлик пайтларидек гўзал, ёқимли!» — кўнглидан ўтказди дугонаси.

— Вой, Малоҳат, ўртоқжон сенмисан! — хурсанд бўлиб кетди Гулнора.

— Сенинг шамолинг учириб келди,— жавоб қилди Малоҳат.

Улар кўришдилар.

— Шу иссиқда ёлғиз юриш қийин-у, бола билан.., — ажабланди Гулнора.

— Ҳалиям учтасини қайнонамга қолдирдим.

Меҳмон ерга тушишга интилаётган боласини қўйиб юборди-да, енгил нафас олди.

— Ишхонангга борсам, отпускада экансан. Тўғри уйингга келавердим.

— Яхши қилибсан. Болалигимизни бир эслашарканмиз. Дам олишдан бугун келдик. Қора денгиз бўйида бўлдик. Сен телевизор кўриб тур. Мен ҳозир... Чой-пой қўйиб келай,— деди у дугонасига рангли телевизорни қўятуриб.

Малоҳат атрофга разм ташлади. Кўзи чўғдек гиламларга тушди. «Мебелларни ҳам гиламларга уйғун танлабди» — кўнглидан ўтказди у.

— Ота-онанг, қайинбўйларинг роса сийлаган кўринишади,— деди чой, қандқурс кўтариб кирган дугонасига. — Қара, ҳамма мебелларинг асил-а!

— Ҳе-е, нималар деяпсан, бугунги замонавий аёллар ота-она, эр-перига қараб турармиди!— жавоб қилди у бепарволик билан. — Ҳаммасини ўзим қилганман... Хўш, ўзингдан гапир. Қаёқларда юрибсан! Болалар билан қийналмаяпсанми!

— Йўқ, уйдагилар ёрдамлашиб туришибди.

— Ишларинг яхшими! Яхши ўқирдинг-ку!

— Яхши, ўртоқжон, мактабда партия ташкилотининг секретариман. Яқинда директорликка тавсия этишди. Кўнмадим. Ёш бола билан раҳбарликда ишлаб бўладими!

— Эплардинг. Қолаверса қишлоқ мактаби...

— Э-э, ҳозир қишлоқ мактаби қийин, ўртоқжон. Бир томонда ўқиш, бир томонда пахта... Оила ташвиши...

— Уйни эрингга шу райондан беришдими! — Гулнора яна суҳбат мавзуини ўзгартирди.

— Ҳа, шу райондан. Эндиги ташвишимиз болаларни боғчага жойлаштириш.

— Бу осон деб ўйлайсанми! Ҳозир одамлар чақалоқ дунёга келган кунданоқ рўйхатга ёзилишади.

— Ёрдам бер, ўртоқжон. Сенинг қўлингдаги иш-ку. Бировлар ўқитувчининг боласини навбатдан ташқари олади дейишади, ростми!

— Яқин дугонамсан, сендан яшириб нима қиламан. Навбатдан ташқари 100-ни чиқарган одамгина олади. Шундагина Зумрад Асиловнанинг оғзини ёпиш мумкин. У бу ўринга мени осонликча тайинлади деб ўйлайсанми! Ҳар ойда «шапка»сини бериб тураман.

— Нима деётганингни биласанми, Гули! — ҳайратга тушди Малоҳат.

— Ҳа, ишонмаяпсанми! Зумрад Асиловна йўлланмаларни менга бекорга бериб қўйгани йўқ. Шу баҳона сендек яқинларимнинг ҳам ҳожатини чиқараман-да.

— Гули, бу гапларни бировдан эшитсам ишонмасдим.

— Менга ишонмасанг, ўзинг унга чиқиб кўр. Зумрадпошшонинг дамини бир бил! Ўзи хон, кўланкаси майдон. Мактаб директорлиги палон сўм, боғча мудирлиги пистон сўм. Кўнглингдагидек мактабда ишлашнинг ҳам ўзи бўлмайди!

— Қўй, кўпиртиравермa!

Бу пайт бурчакда ўтиравериб зериккан гўдаги йиғлай бошлади. Малоҳат боласини қўлига олди. Боя кўзига чўғдек босилган дугонаси ҳам, ҳавасини келтирган уй ҳам хунук кўриниб кетди. У бу ердан тезроқ чиқиб кетгиси келди.

Малоҳат йўлга чиққанида ҳарорат авжида, асфальтлардан кўтарилаётган ҳовурдан нафас олиб бўлмасди. Унинг негадир автобусга чиққиси келмади. Пиёда кетди.

Малоҳат одамлар камроқ кириб—чиқиб турган бино олдида тўхтади. «Ҳозир кириб ҳаммасини айтиб бераман, пулини ҳам шу ердан оламан»,— лаблари шивирлади. Бир-икки қадам ташлади-ю, ўйланиб тўхтаб қолди. Хаёлига келган фикр бирдан уни қўрқитиб юборди. «Сўнг мени ким дейишади! Дугонасининг бошига етган шу, сотқин, дейишмайдими! Охирини ўйлаяпсанми! Иккаламизнинг ҳам қўлимизда ёш боламиз бор, шулар ҳурмати»,— шивирлади ўзига-ўзи.

Шу пайт бағрида пишиллаб ухлаётган ўғли уйғониб хаёллари бўлинди. Уйга қайтди. Унинг бугунги изтироблари ҳорғин кўзлари, сўлғин юзларидан сезилиб турарди.

Малоҳат тонг ёришмасдан дугонасининг қабулига борди. Қабулга келганларни рўйхатга олаётган қиз унга бир-икки қараб қўйди. Малоҳат ҳам уни кимгадир ўхшатди. Аммо эслай олмади. Лекин у иш вақти бошлангунча кутиб ўтирғиси келмади, уйига қайтиб кетди.

Бироз ўтиб у ерга яна борди. Бу гал қиз Малоҳатнинг ёнида турган баланд бўйли эркак билан аёлга қайта-қайта маънодор табассум қилди.

«Қаерда кўрганман бу қизни!» — эслашга ҳаракат қилди Малоҳат.

Шу пайт ҳалиги эркак билан аёл ичкарига таклиф қилинди.

— Ҳозир келди-ю, навбатсиз киришини қаранг,— деди аёлларнинг бири.

— Ёш болани ташлаб келганмиз, қаторда туринг,— деди иккинчиси.

— Ғиқ этишмайди-я, ноинсофлар, — деди яна бири.

Улар гап сўзга эътибор бермай кириб кетишди. Кетидан дадилроқ бир аёл мўралаган эди, эркак унга ўгирилиб, дағал жавоб қилди:

— Биз давлат иши билан келганмиз, опа.

— Қўйинг, уларни. Нима қиласиз шулар билан тенг бўлиб,— деди ёнидаги аёл эшикни қаттиқ ёпаркан.

— Вой гапини қаранглар, «давлат иши» баҳонасида ўз ишини битиргани киришди улар, — тўнғиллади яна аёллардан бири.

— Шунда берадиган қоғозларининг нархи ошади-да, — киноя қилди яна бири. «Берадиган қоғозлари... Йўлланмани айтишяпти» — фикрлади Малоҳат.

Бу орада тушлик бўлди. Ўтирганларнинг кайфиятлари бузилиб, кимдир «уф» тортди, кимдир норозилик билдирди, кимдир койиб берди.

— Бу ерда ишлаётганлар ҳам одам. Тушликка ҳаққи борми, йўқми! — бобиллади қабулхонадаги қиз ва кириб кетаётиб қўшиб қўйди: Ҳа, айтиб қўяй, саксон тўрт саксон бешинчи йилларда рўйхатга турганлар навбат кутмасин. Бугун йўлланма фақат саксон учинчи йили навбатда турганларга берилади.

— Қаранг-а, бугун бундан уч йил бурун навбатда турганларгагина беришар экан, ноинсофлар, — фиғони чиқди Малоҳатнинг олдида турган аёллардан бирининг. — Ярим иш куним кетди-я, олдинроқ айтишмайдими! Энди ишхонага нима дейман!

— Саксон тўртинчи йилнинг бошида турган эдим. Менга ҳам йўқ экан-да!— сўради кимдир қизнинг ёнига яқинроқ бориб.

— Бир ҳафтадан кейин келинг. Саксон учинчи йилда турганлардан ўрин ортса берамиз.

Малоҳат жимгина турар, «Меникилар-ку ҳали рўйхатдаям йўқ. Нима қилишим керак!» — ўйлади у.

Хаёлига ялт этиб бир фикр келди. У бинонинг пастки қаватидаги сершовқин ва турли хил ёқимсиз ҳидлар таралиб турган ошхона сари юрди. У ерда бўш жой топиш амри маҳол эди. Бир пас кутди. Сўнгра ҳали тозалаб улгурилмаган, коса ва тарелкалар усти-устига тахланиб ётган бир стол четига сумкачасини қўйди-да, аввал касса, кейин овқат тарқатадиган дарча ёнига борди...

У кўнглидаги гапларни батафсил ёза бошлади. Шаҳарга энди кўчиб келаётганлиги, иш бошлашдан олдин болаларини боғчага жойлаштириш зарурлиги, ўқитувчиларнинг болалари боғча-яслиларга навбатдан ташқари жойлаштирилиши ҳақида қонун-қоидалар борлиги ва ниҳоят ёрдам беришларини сўраб, қоғозни тўлдирди.

Малоҳат ошхонадан чиқиб яна навбатга тиркалди. Ниҳоят унинг навбати келди.

— Эшитгандирсан, бугун фақат саксон учинчи йилда навбатда турганларгагина йўлланма беряпмиз, — дугонасини кўрибоқ кечагидек кибр билан сўз бошлади Гулнора ва атрофдаги комиссия аъзоларига алланечук имо билан қараб қўйди.

Малоҳат унга қўлидаги аризасини тутди.

— Вой, фикримни сенга кеча айтдим-ку, ишонмайсан-а!! Мен яхшилик қилмоқчи бўлсам, сен қоғозбозлик қилиб юрибсан. Дўстингдан топ дегани шу экан-да!

У аввало Малоҳатнинг аризасини диққат билан ўқиб чиққандек бўлди. Кейин сиполик билан ариза четига қиялатиб «Ишга жойлашгандан кейин кўриб чиқилади»,— дея ёзди-да, даста-даста қоғозлар тахламига қўшиб қўйди.

Малоҳат дугонаси ҳузуридан чиқиб, ўзини ўзи койиди...

У энди тўғри РайОНО мудираси қабулига юрди.

— Қабул тугади. Энди келгуси ҳафта худди шу куни келасиз,—деди ойнага қараб пардоз қилаётган котиба қиз.

— Мен зудлик билан ишга жойлашмоқчи эдим...

— Бу сизнинг шахсий ишингиз опа, шахсий ишлар учун қабул бизда ҳафтада бир марта, холос.

Малоҳат ноилож изига қайтди. Котиба орқасидан меҳрибонлик қилгандек: «Келаси сафар эртароқ келиб ёзилинг. Бўлмаса тағин қолиб кетасиз»» дея огоҳлантириб қўйди.

У бир ҳафта кутиб яна борди. Август конференциясининг олди бўлгани учунми, бу гал ҳам РайОНО мудираси қабулига навбат кутаётганлар кўп эди. Лекин, у узоқ кутса-да, ҳар қалай кирди.

— Уйимнинг ёнидаги биринчи мактабга жойлашсам, — дегандай қўшиб қўйди Малоҳат мақсадини мудирага айтиб бўлгандан кейин.

— Афсус, синглим, у ерда тил ва адабиёт ўқитувчиси етарли. Шаҳардан четроқда — Фурқат номли, Муқимий номли саккиз йиллик мактабларда ярим ставкали ўринлар бўлиши мумкин. Бир ҳафтадан кейин келинг, аниқлаб қўяман.

Мудира айтган мактаблар унга бутунлай чап эди. Хаёлига лоп этиб Гулноранинг сўзи келди: «Кўнглингдагидек мактабга жойлашишнинг ҳам ўзи бўлмайди».

— Болаларимни ҳам боғчага бермоқчи эдим, — сўради у мудирадан яна тортиниб.

— Олдин ишга жойлашинг, кейин у ёғи ҳам бир гап бўлар, синглим... Бирдан беш бармоқни оғзингизга тиқмангда. — Мудиранинг овози бу гал бирнечук дағалроқ чиқди. Кетидан яна бир оз юмшагандек бўлди. — Шаҳримизда боғчалар ҳам, улардаги ўринлар ҳам кам. Ҳар куни юзлаб шикоятчилар келишади. Сиз ажабтовур тушунган аёл кўринасиз-у, ўзингизни тушунмаганга оласиз... Унда бошқалар нима дейди! Бир йил, ярим йил, ота гўри қозихонами, сабр қилинг. Болангизни вақтинча бировга қаратиб туринг.

«Агар Гулнора айтган ордона қолгур юз сўмни берганимдаку ўрин ҳам бўларди, иш ҳам! Ҳалиям, шундай қилиб қўяқолсаммикан!». Ўйлай бошлади у қабулхонадан чиқиб. — Ахир шу иссиқда идорама-идора юришнинг ўзи бўладими! Мана бир неча кундирки, тозидай қатнаб, қанча вақтим кетди... Қарз олсам ҳам сўраб турганини берсаммикан-а! Ишга жойлашиб бир амаллаб қутулардим».

Унинг фикрлари чувалашиб кетди. Яна хаёлларга борди. «Пулдан-ку қутулиб кетарман, лекин виждон-чи, нафсоният-чи».

Ҳозир унга икки йўл бор. «Ё пора бериб, ишини енг учида битириб олиш, ё шикоят қилиб юқорига чиқиш. Қайси бирини танласин!».

У катта гавжум кўча бўйлаб борар, борлиқ-атрофга эътибор бермас, ўз хаёллари, ақли — шуури яхлит вужудга айланиб зўрға қадам ташларди. Бекатга етиб, автобус кутаётганлар тўпига қўшилди-ю, ўзига келгандек бўлди. Бекат устига соя ташлаб турган дарахт бутоғидан барвақт сарғайган япроқлардан бирига беихтиёр қўл чўзди. Япроқни кафтида ғижирлатиб эзғиларкан, турмуш ташвишларидан зада бўлган қалбини унга ўхшатди. «Ҳа, — пичирлади лаблари, — турмуш ташвишлари ҳатто не-не одамларни ўз комига тортмаган!

Малоҳат эртасига ўзи айтган, биринчи мактабга борди. «Ётиб қолгунча отиб қол» дейишади, зора ёруғлик чиқса»,— умид қилди у. Директорга РайОНОда бўлганини айтиб ўтирмади. Лекин оилавий шароитини ётиғи билан тушунтиришга уриниб кўрди.

— Тушунаман, синглим, — тасалли берди директор азбаройи унга ачинганидан,— жой йўқ эмас, бор. Бир тилчи, бир адабиётчи керак. Лекин тўғриси, мудирамиз «Ушлаб тур», деганлар. Ўзингиз бир чиқиб... чоғингиз келса...

...Кўнгли ўкинч билан мактабга кирган Малоҳат у ердан бироз таскин топгандек бўлиб қайтди...

Бу унинг директорнинг «Жой йўқ эмас, бор» деган бир оғиз сўзидан умидвор бўлганиданмас, кеча сиёкларини ғойибона жар ёқасида кўрган, билган, ҳис қилган кишилари жарга аллақачон қулаб бўлган кишилар эканлигини тушуниб етганидан эди.

Раъно ЗАРИПОВА.

Редактор ўринбосари С. Б. ЕҚУБОВ.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

7, 9, 10 МАРТ СОАТ 19.30 ДА
8, 11, 12 МАРТ 16 ВА 19.30 ДА

«ҲАЗИЛ»

ҲАЖВИЯ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артистлари:
МАЛИКА АҲМЕДОВА, ДИЛАФРЎЗ ЖАББОРОВА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
РУШАНА СУЛТОНОВА, ЭЛМУРОД ИСЛОМОВ:

Биринчи Бутуниттифоқ «ЯНГИ ОВОЗЛАР» конкурсининг лауреати
ЮЛДУЗ УСМОНОВА

МИРЗА ҲОЛМЕДОВ, ТЎХТАМУРОД АЗИЗОВ, ОБИД АСОМОВ, СОБИТ АСОМОВ, БОТИР МУҲАМЕДХЎЖАЕВ;

Лирик хонанда — АВАЗБЕК МАҲМУДОВ.

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати АБДУРАШИД РАҲИМОВ.

Билетлар соат 14.00 дан сотилади.

«ФЕРУЗА» ЁШЛАР МАДАНИЙ МАРКАЗИ

шаҳримиз меҳмонларини ўз бўш турар жойларига хусусий меҳмонхона сифатида ўзаро манфаатли шартномалар асосида қабул қила олиш истаги ва имкониятига эга бўлган

ТОШКЕНТ ШАҲРИ АҲОЛИСИНИ

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

УЙ-ЖОЙИНИ ИЖАРАГА БЕРУВЧИНИНГ, АЛБАТТА УЙ ТЕЛЕФОНИ БЎЛИШИ ШАРТ.

Справкалар учун телефонлар: 21-48-10 — соат 10 дан 18.00 гача мурожаат қилинсин.

75-87-37 — соат 18 дан 22.00 гача мурожаат қилинсин.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Ўзбекистон «УЗМЕДТЕХНИКА» республика ишлаб чиқариш-савдо бирлашмасининг

ТОШКЕНТ КИСЛОРОД ЗАВОДИ

ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, КООПЕРАТИВЛАР ВА АҲОЛИГА КИСЛОРОД ВА СУЮҚ АЗОТ

СОТАДИ

Ҳамма турдаги газ баллонлари ремонт қилиб берилади. Кислород буюртмалар бўйича буюртмачининг адресига завод автотранспорти ёрдамида етказиб берилади.

Адрес: 700107, Тошкент шаҳри, Чилонзор кўчаси, 86-уй. Телефонлар: 77-23-41, 77-68-13.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 2/III да Замонавий ва классик балет кечаси, 3/III да Флория Тоска, 4/III да Тўмарис.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/III да Отелло, 3/III да Ўғрини қароқчи урди, 4/III да Зебуннисо.

Кино

2 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЁЛҒОНЧИ» (16, 18.30, 20.40), «ИФ ҚАЛЪАСИНИНГ МАҲБУСИ» (17, 19.30 кичик зал).

Чайка — «ИҚРОР БЎЛИШ» (16, 18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ИГНА» (16, 18, 20, 21.30).

Ватан — «АКСЕЛЕРАТ ҚИЗ» (16, 18, 20, 21.30 ўзбек тилида).

Нукус — «ИШЕҚМАС» (16, 18.30, 20.45).

С. Раҳимов номли — «ОЛТИН ЗАНЖИР» (16, 18, 20.00 ўзбек тилида).

Москва — «ҚОНУНДАГИ ЎҒРИЛАР» (17, 19, 20.40).

ВЛКСМ 30 йиллиги—«ДИСКЖОКЕЙ» (жуфт соатларда).

Қозоғистон — «ИФ ҚАЛЪАСИНИНГ МАҲБУСИ» (17, 20.00); «ИҚРОР БЎЛИШ» (19).

Восток — «ҚОЧОҚЛАР» (17, 20.35).

Лисунов номли — «КИНГ-КОНГ ТИРИК» (16, 18.30, 21.00).

3, 4, 5 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЁЛҒОНЧИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.40); «ИФ ҚАЛЪАСИНИНГ МАҲБУСИ» (12, 14.30, 17, 19.30 кичик зал).

Чайка — «ИҚРОР БЎЛИШ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ИГНА» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30).

Ватан — «ҚОЧОҚЛАР» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30).

Нукус — «ИШЕҚМАС» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

С. Раҳимов номли — «ОДИЛ СУД» (11, 14, 17, 20.00).

Москва — «ҚОНУНДАГИ ЎҒРИЛАР» (11, 13, 15, 17, 19, 20.40).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «МЕНИНГ ИСМИМ АРЛЕКИНО» (11, 14, 17, 20.00).

Қозоғистон — «ИФ ҚАЛЪАСИНИНГ МАҲБУСИ» (11, 14, 17, 20.00); «ИҚРОР БЎЛИШ» (12, 15, 19.00).

Восток — «ҚОЧОҚЛАР» (11, 14, 17, 20.35).

Лисунов номли — «КИНГ-КОНГ ТИРИК» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

ТАШКИЛОТЛАР ВА КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Совутиш-компрессор қурилмаларидан фойдаланиш дирекцияси контроль-ўлчов приборлари ва автоматларни ҳам бирга қўшиб ҳисоблаган ҳолда ҳавони кондициялаш системаларини ремонт қилиш, созлаш ва улардан фойдаланиш юзасидан

ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ

Ишнинг юқори сифати учун кафолат берилади.

Адрес: 700073, Тошкент шаҳри, Намойишлар хиёбони, 5-уй.

Телефонлар: 44-30-16, 39-47-14, 39-42-55.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА

3, 4, 5 МАРТДА

Халқаро хотин-қизлар куни — 8 Мартга бағишлаб «АЁЛЛАРГА ГУЛЛАР ҲАДЯ ЭТИНГ!»

ҚЎРИК-ВИСТАВКА С И ЎТКАЗИЛАДИ

Кўргазмани ўтказиш пайтида гулдасталар, мевали ва манзарали дарахт кўчатлари, лимонлар, тувак гуллар савдоси ташкил этилади.

Фарғона шаҳар, Риштон районидаги Охунбобоев номли 5-ўрта мактаб томонидан Ҳасанов Анвар Мирраҳматович номига берилган 214858 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти томонидан Икромова Роза Ходжаевна номига берилган 960816 номерли йўқолган

ДИПЛОМ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Киров районидаги 16-ўрта мактаб томонидан Юлдашева Фотима Абдуллаевна номига берилган 029599 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми» («Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона — 32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши — 32-57-84; [illegible] — 32-54-19; социал проблемалар — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-30; [illegible] — 33-99-42, 33-56-66, 32-54-15; «Ташкентская неделя» иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади. Тиражи — 126 670.

Р—04603.

Ички саҳифаларга 18.30 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим].

Б. 2064 Индекс 64690.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10